

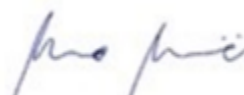
# Strateška studija o utjecaju na okoliš Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027.

## Netehnički sažetak

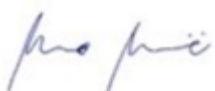
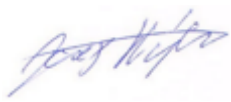
Zagreb, srpanj 2022.

<b>Naziv dokumenta:</b>	Strateška studija o utjecaju na okoliš Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2020. do 2030.
<b>Nositelj postupka SPUO</b>	Ministarstvo poljoprivrede, Ulica Grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
<b>Izrađivač Studije:</b>	IRES EKOLOGIJA d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša Prilaz baruna Filipovića 21 10 000 Zagreb OIB: 84310268229


**Voditelj izrade Strateške studije:** Mario Mesarić, mag. ing. agr.



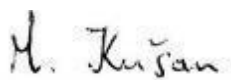





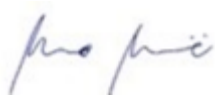
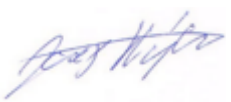




#### Stručnjaci

Autor/ica	Potpis	Poglavlje
Mario Mesarić, mag. ing. agr.		Suradnja na svim poglavljima, Tlo i poljoprivredno zemljište, Uvod, Metodologija procjene utjecaja, Utjecaj u slučaju nekontroliranog događaja, Prekogranični utjecaji, Razumna alternativa, Praćenje stanja okoliša, Zaključci Studije
Josip Stojak, mag. ing. silv.		Šume i šumarstvo, Divljač i lovstvo


#### Djelatnici

Autor/ica	Potpis	Poglavlje
Monika Radaković, mag.oecol.		Bioraznolikost, Zaštićena područja prirode
Igor Ivanek, prof. biol.		
Monika Veljković, mag. oecol. etprot.nat.		

Djelatnici		
Autor/ica	Potpis	Poglavlje
Antonela Mandić, mag. oecol		
Filip Lasan, mag. geogr.		Promet, Minski onečišćena područja, Stanovništvo i zdravlje ljudi
Martina Kušan, mag. geogr.		Geološka građa i georaznolikost, Turizam
Paula Bucić, mag. ing. oecoing		Gospodarenje otpadom, Zrak, Klima, Površinske i podzemne vode, Odnos Plana s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima na nacionalnoj i županijskoj razini, Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Plan
Helena Selić, mag. geogr.		
Marko Blažić, mag. ing. prosp.arh.		Krajobrazne značajke, Kulturna baština

Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu	
Voditelj stručnog tima izrađivača: Mario Mesarić, mag. ing. agr.	
<b>Stručnjaci:</b>	
Josip Stojak, mag. ing. silv.	
<b>Djelatnici</b>	
Monika Radaković, mag.oecol.	
Igor Ivanek, prof. biol.	
Monika Veljković, mag. oecol. et prot.nat	
Antonela Mandić, mag. oecol	

**Vanjski suradnici**

<b>Autor/ica</b>	<b>Potpis</b>	<b>Poglavlje</b>
Amelio Vekić, dipl. arheolog		Kulturna baština

**ODGOVORNA OSOBA IZRAĐIVAČA**

IRES EKOLOGIJA d.o.o. za zaštitu prirode i okoliša

Mario Mesarić, mag. ing. agr.



Zagreb, srpanj 2022

## Sadržaj

1	Uvod .....	1
1.1	Opis Plana .....	3
2	Odnos Plana s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima .....	6
3	Postojeće stanje okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe Plana .....	6
4	Okolišne značajke područja na koja provedba Plana može značajno utjecati .....	7
5	Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Plan 7	
6	Utjecaji Plana na okoliš .....	8
6.1	Analiza utjecaja intervencija iz Plana na sastavnice i čimbenike u okolišu .....	9
6.1.1	Bioraznolikost i zaštićena područja prirode .....	9
6.1.2	Georaznolikost .....	13
6.1.3	Tlo i poljoprivredno zemljište .....	13
6.1.4	Površinske i podzemne vode .....	14
6.1.5	Šume i šumarstvo .....	15
6.1.6	Divljač i lovstvo .....	17
6.1.7	Zrak .....	19
6.1.8	Klima .....	20
6.1.9	Krajobrazne značajke .....	23
6.1.10	Stanovništvo i zdravlje ljudi .....	24
6.1.11	Kulturno-povijesna baština .....	25
6.1.12	Otpad .....	26
6.2	Kumulativni utjecaji .....	27
6.3	Prekogраниčni utjecaj .....	27
7	Mjere zaštite okoliša .....	28
8	Razumna alternativa .....	30
9	Praćenje stanja okoliša .....	30
10	Glavna ocjena prihvatljivosti Plana za ekološku mrežu .....	30
10.1	Uvod .....	30
10.2	Opis područja ekološke mreže .....	30
10.3	Procjena utjecaja na ekološku mrežu .....	31

---

10.4	Mjere ublažavanja negativnih utjecaja planiranih aktivnosti na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.....	38
11	Zaključci Studije i Glavne ocjene.....	38

# 1 Uvod

Strateška procjena utjecaja na okoliš (dalje u tekstu: SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš i zdravlje ljudi koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Provedbom postupka SPUO-a stvara se osnova za promicanje održivog razvoja kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućuje da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategija, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogli imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka (Zakon o zaštiti okoliša Narodne novine (dalje u tekstu: NN) 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18)).

U postupku SPUO izrađuje se Strateška studija o utjecaju na okoliš, stručna podloga kojom se određuju, opisuju i procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš i zdravlje ljudi koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa. Strateška studija mora obuhvaćati sve potrebne podatke, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku i prilaže se uz strategiju, plan ili program, a izrađuje ju pravna osoba koja posjeduje suglasnost za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite okoliša (dalje u tekstu: Ovlaštenik). Svrha postupka SPUO je osigurati da posljedice po okoliš i zdravlje ljudi budu ocijenjene za vrijeme pripreme strategije, plana ili programa, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja.

Predmet ove Strateške studije o utjecaju na okoliš (u daljnjem tekstu: Studija) je procjena vjerojatno značajnih utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi koji bi mogli nastati provedbom Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027 (u daljnjem tekstu: Plana). Postupak SPUO za Plan provodi se temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17) i Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (NN 64/08).

Početak lipnja 2018. godine Europska komisija objavila je dugo očekivani paket propisa za Zajedničku poljoprivrednu politiku (u daljnjem tekstu: ZPP) za razdoblje od 2023. do 2027. godine. Reformski paket ZPP-a sastoji se od tri (prijedloga) uredbe. Najveća novost koju donosi reformski paket je prijedlog planiranja svih mjera Zajedničke poljoprivredne politike koje se financiraju iz proračuna Europske unije (a to su izravna plaćanja, ruralni razvoj i programi potpore u pojedinim poljoprivrednim sektorima) u okviru jednog strateškog dokumenta kojeg donosi država članica, a odobrava Europska komisija. Države članice imat će veću slobodu nego do sada u definiranju uvjeta za financiranje korisnika u skladu s potrebama sektora. Istovremeno, sve mjere koje će propisati države članice morat će dati doprinos u ostvarenju zajedničkih ciljeva Europske unije, posebno onih koji se odnose na zaštitu okoliša i mjere vezane uz klimatske promjene. Za programsko razdoblje 2023.-2027. veliki naglasak je na orijentaciji ka rezultatima te puno većim zahtjevima za praćenjem i izvještavanjem (vremenski i obuhvatom).

Nadležno tijelo je donijelo Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2027. godine 06. rujna 2021. godine (Klasa: 404-01/19-01/93, Ur. broj : 525-08/0230-21-5).

Za Plan je proveden postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dana 12. kolovoza 2021. godine, donijelo je Rješenje da je za Plan potrebno provesti Glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu s obzirom da se prethodnom ocjenom prihvatljivosti Plana ekološku mrežu nije mogla isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (Klasa: UP/I- 612-07/21-37/226, Urbroj: 517-10-2-3-21-2).

Ovlaštenik za izradu ove Studije je tvrtka IRES EKOLOGIJA d.o.o. koja posjeduje suglasnost Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i prirode.

Nadležno tijelo provelo je postupak određivanja sadržaja Studije, sukladno članku 68. stavak 3. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i odredbi članaka 7. do 11. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 03/17), na način da je pribavilo mišljenja tijela određenih posebnim propisima o sadržaju Studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u Studiji, vezano na područje djelokruga toga tijela. U postupku je osigurano sudjelovanje javnosti objavom Informacije o pokretanju postupka strateške procjene i izradi strateške studije – određivanja sadržaja strateške studije o utjecaju na okoliš Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike

Hrvatske za razdoblje 2023.-2027. (Klasa: 404-01/19-01/93, Ur. Broj: 525-08/0230-21-6) od 16. rujna 2021. godine na službenim Internet stranicama Ministarstva poljoprivrede.

Odluka o sadržaju strateške studije utjecaja na okoliš Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. donesena je 10. studenog 2021. godine (Klasa: 404-01/19-01/93, Ur. broj: 525-08/0230-21-32).



## 1.1 Opis Plana

Strateški plan obuhvatiti će intervencije iz devet specifičnih i jednog horizontalnog cilja predviđenih u članku 6. Uredbe (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013 kako slijedi:

- SPECIFIČNI CILJ 11: Poticati održivi poljoprivredni prihod i otpornost poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost hrane i poljoprivredna raznolikost, kao i osiguravanje ekonomske održivosti poljoprivredne proizvodnje u Uniji;
- SPECIFIČNI CILJ 2: Poboljšati tržišne orijentacije i povećati konkurentnost poljoprivrednih gospodarstava, kako kratkoročno tako i dugoročno, uključujući veći fokus na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju;
- SPECIFIČNI CILJ 3: Poboljšati položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti;
- SPECIFIČNI CILJ 4: Doprinositi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i pojačanim uklanjanjem ugljika, kao i promicati održivu energiju;
- SPECIFIČNI CILJ 5: Poticati održivi razvoj i djelotvorno upravljati prirodnim resursima poput vode, tla i zraka, uključujući smanjenje ovisnosti o uporabi kemijskih sredstava;
- SPECIFIČNI CILJ 6: Doprinositi zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, poboljšati usluge ekosustava i očuvati staništa i krajolike;
- SPECIFIČNI CILJ 7: Privući i održati mlade poljoprivrednike i druge nove poljoprivrednike i olakšati održivi razvoj poslovanja u ruralnim područjima;
- SPECIFIČNI CILJ 8: Promicati zapošljavanje, rast, ravnopravnost spolova, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalnoj uključenosti i lokalnom razvoju u ruralnim područjima, uključujući kružnu bio ekonomiju i održivo šumarstvo;
- SPECIFIČNI CILJ 9: Poboljšati odgovor poljoprivrede EU-a na društvene zahtjeve u pogledu hrane i zdravlja, uključujući visokokvalitetnu, sigurnu, hranjivu i održivu hranu, na način smanjenja otpada od hrane, kao i poboljšanje dobrobiti životinja i borbu protiv antimikrobne otpornosti i
- HORIZONTALNI (međusektorski) CILJ: Modernizirati sektor poticanjem i razmjenom znanja, inovacija i digitalizacije u poljoprivredi i ruralnim područjima te poticanje njihovog prihvaćanja.

Da bi se ostvarili ciljevi iz Plana predviđene su intervencije koje su prikazane niže u tekstu (Tablica 1.1). Uz svaku intervenciju dana je i poveznica sa specifičnim ciljem. Uz navedene intervencije na temelju prethodnog sustava višestruke sukladnosti koji se provodi do 2022., sustav nove uvjetovanosti primanje cjelokupne potpore ZPP-a povezuje sa zahtjevom da poljoprivrednici i drugi korisnici zadovoljavaju osnovne standarde u području okoliša, klimatskih promjena, javnog zdravlja, zdravlja bilja te dobrobiti životinja. Osnovni standardi obuhvaćaju, u pojednostavnjenom obliku, propisane zahtjeve upravljanja (SMR) i standarde za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete zemljišta (GAEC standardi).

Tablica 1.1 Prikaz intervencija iz Strateškog plana

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije
SO1	21.01.	Osnovna potpora dohotku za održivost
SO1	26.01.	Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost
SO1, SO7	30.01.	Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike
SO4, SO6	31.01.	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina
SO4, SO6	31.02.	Esktenzivno gospodarenje pašnjacima
SO6, SO4	31.03.	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina
SO4, SO5	31.04.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama
SO4, SO5	31.05.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina
SO4, SO5	31.06.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Konzervacijska poljoprivreda
SO4, SO6	31.07.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)
SO1	32.01.	Krave u proizvodnji mlijeka
SO1	32.02.	Tov junadi
SO1	32.03.	Krave dojlje
SO1	32.04.	Ovce i koze
SO1	32.05.	Povrće
SO1	32.06.	Voće
SO1	32.07.	Šećerna repa
SO1	32.08.	Krmno proteinski usjevi

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije
SO2, SO3	47.1.a.01.	Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu
SO2, SO3, XCO	47.1.a.02.	Sektorske intervencije_Voće i povrće
SO3, SO5, SO6, XCO	47.1.b.01.	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć
SO3, SO5, XCO	47.1.c.01.	Trening i/ili razmjena najboljih praksi
SO2, SO3, SO9	47.1.f.01.	Promidžba, komunikacija i marketing
SO3	47.1.g.01.	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode
SO4	47.1.i.01.	Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama
SO1, SO3	47.2.a.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01
SO1	47.2.d.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02
SO1	47.2.f.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03
SO1	47.2.i.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04
XCO	55.1.a.01.	Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije
SO2	55.1.b.01.	Nabava novih pomagala, pribora i opreme
SO2, SO6	55.1.b.02.	Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze
SO2, SO6	55.1.b.03.	Racionalizacija selektog pčelarstva
SO2, SO3	55.1.c.01.	Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele
SO2, SO6	55.1.d.01.	Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela
SO2, XCO	55.1.e.01.	Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda
SO2, SO3	55.1.f.01.	Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda
SO2, SO4	58.1.a.01.	Restrukturiranje i konverzija vinograda
SO2, SO3	58.1.b.01.	Vino_Ulaganja
SO2, SO3	58.1.h.01.	Vino_Informiranje
SO2, SO3	58.1.k.01.	Vino_Promidžba
SO5	70.01.	Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima
SO4, SO6	70.02.	Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama
SO6	70.03.	Očuvanje genetske bioraznolikosti
SO4, SO5, SO6	70.04.	AEC_Ekološka
SO6	70.05.	AEC_Potpore za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi
SO4, SO9	70.06.	Plaćanja za dobrobit životinja
SO5, SO6	70.07.	Očuvanje obilježja krajobraza
SO4, SO5, SO6	70.08.	Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka i maslinika
SO1, SO6	71.01.	Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima
SO6	72.01.	Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)
SO5, SO6	73.01.	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš
SO1, SO2	73.02.	Obnova poljoprivrednog potencijala
SO4	73.03.	Korištenje obnovljivih izvora energije
SO8	73.04.	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture
SO5	73.05.	Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma
SO2	73.06.	Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijanskog materijala)
SO2	73.07.	Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva
SO2	73.08.	Izgradnja šumske infrastrukture
SO2	73.09.	Promocija šumskih proizvoda i usluga
SO2, SO4, SO5	73.10.	Potpore za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju
SO2	73.10.FI	Potpore za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju _FI
SO2	73.11.	Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda
SO2	73.11.FI	Potpore za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda _FI
SO2	73.12.	Potpore malim poljoprivrednicima
SO8	73.13.	Potpore javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima
SO8	73.14.FI	Razvoj poslovanja u ruralnim područjima _FI
SO4	74.01.	Potpore za sustave javnog navodnjavanja
SO7	75.01.	Uspostava mladih poljoprivrednika
SO3	76.01.	Osiguranje poljoprivredne proizvodnje
SO3	77.01.	Potpore za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete
SO3	77.02.	Potpore za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu
XCO	77.03.	Potpore za EIP operativne skupine
SO3	77.04.	Potpore za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta
SO3	77.05.	Potpore za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija
SO8	77.06.	Potpore LEADER (CLLD) pristupu

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije
XCO	78.01.	Potpora prijenosu znanja
XCO	78.02.	Potpora za pružanje savjetodavnih usluga

## 2 Odnos Plana s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima

U ovom poglavlju je dan prikaz strategija, planova i programa na nacionalnoj razini, svrha i ciljevi tih dokumenata te usporedba njihovih ciljeva s ciljevima Strategije. Analizirani su sljedeći dokumenti:

- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske (NN 30/09)
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. (NN 46/20)
- Strategija niskougliječnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 63/21)
- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (Vlada Republike Hrvatske, prosinac 2020.)
- Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj – NAPNAV (Vlada Republike Hrvatske, 2005., novelacija 2021.)
- Strategija poljoprivrede. do 2030.
- Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03)
- Nacrt Plana upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027. (siječanj 2022.)

## 3 Postojeće stanje okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe Plana

Analiza postojećeg stanja rezultirala je izdvajanjem postojećih okolišnih problema svih sastavnica i čimbenika u okolišu s aspekta područja primjene Plana.

Tablica 3.1 Postojeći okolišni problemi koji su važni za Plan

Postojeći okolišni problemi
Degradacija tla zbog primjene neodrživih poljoprivrednih praksi <ul style="list-style-type: none"> <li>• Antropogeno zbijanje tla</li> <li>• Zakiseljavanje tla</li> <li>• Uzgoj u monokulturi</li> </ul>
Deagrarizacija i deruralizacija
Zarastanje poljoprivrednog zemljišta
Onečišćenje vodnih tijela nitratom i fosforom
Zaslanjivanje tla
Utjecaj klimatskih promjena u sektoru poljoprivrede <ul style="list-style-type: none"> <li>• Poplave</li> <li>• Suša</li> <li>• Toplinski stres</li> <li>• Temperatura površinskog sloja tla</li> <li>• Mraz</li> <li>• Promjena fenološke faze usjeva i nasada</li> </ul>
Prenamjena travnjaka
Emisije amonijaka

## 4 Okolišne značajke područja na koja provedba Plana može značajno utjecati

Okolišne značajke područja na koja provedba Plana može značajno utjecati izdvajaju se i prikazuju sukladno preliminarno prepoznatim utjecajima. S obzirom na razinu razrađenosti Plana, Studijom nije procjenjivana značajnost utjecaja.

Tablica 4.1 Okolišne značajke na koje provedba Plana može utjecati po sastavnicama okoliša i u čimbenicima u okolišu

Sastavnica / čimbenici okoliša	Okolišna značajka	Utjecaj
<b>Bioraznolikost</b>	Ugrožena i rijetka staništa	Negativan utjecaj uslijed gubitka i narušavanja kvalitete staništa zaslanjivanjem uslijed realizacije sustava navodnjavanja.
	Zaštićena i ugrožena fauna	Negativan utjecaj realizacije linijskih infrastrukturnih zahvata uslijed fragmentacije ustaljenih migracijski koridora stradavanjem jedinki.
<b>Georaznolikost</b>	Vrijedni oblici georaznolikosti	Negativan utjecaj uslijed mogućih narušavanja vrijednih oblika georaznolikosti
<b>Tlo i poljoprivredno zemljište</b>	P1 i P2 zemljište	Negativan utjecaj uslijed moguće prenamijene realizacijom linijskih infrastrukturnih zahvata
<b>Površinske i podzemne vode</b>	Hidromorfološki elementi stanja vodnih tijela	Negativan utjecaj na hidromorfološko stanje uslijed zahvaćanja vode za navodnjavanje
	Kemijsko stanje podzemnih voda	Narušavanje kakvoće vode za ljudsku potrošnju uslijed podupiranja prakse navodnjavanja te intenziviranjem turizma i povećanjem broja turista
<b>Šume i šumarstvo</b>	Stabilnost šumskog ekosustava	Negativan utjecaj uslijed zauzimanja šumskih sastojina realizacijom linijskih infrastrukturnih zahvata
<b>Divljač i lovstvo</b>	Uvjeti u lovištima	Negativan utjecaj uslijed fragmentacije lovnoproduktivnih površina uslijed realizacije linijskih infrastrukturnih zahvata
<b>Krajobraz</b>	Prirodne karakteristike Antropogene karakteristike Vizualno-doživljajne karakteristike	Moguć je negativan utjecaj zbog realizacije novih objekata u prostoru i promjene vizualnih karakteristika prostora.
<b>Kulturno-povijesna baština</b>	Nematerijalna baština – suhozidna gradnja	Negativan utjecaj očekuje se od aktivnosti povezanih s površinama s izvornim suhozidima gdje je moguća fizička promjena suhozida ili njihova nepravilna obnova.
<b>Zrak</b>	Koncentracija amonijaka	Moguć negativan utjecaj povećanja koncentracije amonijaka u zraku uslijed povećanja proizvodnih kapaciteta farmi
<b>Klima</b>	Koncentracija CH <sub>4</sub>	Moguć negativan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena povećanjem koncentracije stakleničkih plinova, u zraku uslijed povećanja proizvodnih kapaciteta farmi

## 5 Ciljevi zaštite okoliša uspostavljeni po zaključivanju međunarodnih ugovora i sporazuma, koji se odnose na Plan

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) je poljoprivredna politika Europske unije koja je obvezujuća za sve države članice. Uspostavljena je 1962. kao jedna od prvih zajedničkih politika kako bi se doprinosom svih građana putem zajedničkog proračuna i preferiranjem europskih proizvoda potaknuo razvoj europske poljoprivrede. Njezini su ciljevi sljedeći:

- potpora poljoprivrednicima i poboljšanje poljoprivredne produktivnosti, čime se osigurava stabilna opskrba povoljnom hranom
- zaštita prava poljoprivrednika iz Europske unije na odgovarajuću zaradu
- doprinos borbi protiv klimatskih promjena i održivom upravljanju prirodnim resursima
- očuvanje ruralnih područja i krajolika diljem EU-a
- održavanje dinamičnosti ruralnoga gospodarstva promicanjem zapošljavanja u poljoprivredi, poljoprivredno-prehrambenim industrijama i povezanim sektorima.

Konvencije i protokoli su međunarodni ugovori čijim ratificiranjem se države potpisnice formalno obvezuju na njihovu provedbu. Međunarodni dokumenti na čijim se načelima temelje specifični i horizontalni cilj te intervencije predviđene Planom su:

- Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša Aarhus (1998) (NN – MU 10/01)
- Protokol o strateškoj procjeni okoliša Kijev (2003) (NN-MU 3/10)
- Europski zeleni plan
- Nova strategija EU-a za šume do 2030.
- Strategija „Od polja do stola“
- Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. godine „Vraćanje prirode u naše živote“
- Okvirna konvencija UN o promjeni klime (UNFCCC), 1992. (NN-MU br. 2/96)
- Pariški sporazum (2015) (NN-MU br. 3/17)
- Protokol Energetske povelje o energetske učinkovitosti i pripadajućim problemima okoliša, Lisabon, 1994.
- Konvencija o biološkoj raznolikosti, Rio de Janeiro (1992.) (NN-MU 6/96)
- Direktiva 91/676/EEZ Vijeća od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla (SL L 375, 31. 12. 1991.)
- Protokol o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona uz Konvenciju o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka (Konvencija LRTAP) iz 1979. godine, sastavljen u Gothenburgu (Švedska)
- Konvencija o europskim krajobrazima (NN-MU 012/2002)

Kada je u pitanju pristup informacijama i sudjelovanje javnosti u postupcima strateške procjene utjecaja na okoliš, Studija i kasniji dokumenti koji se odnose na projektnu razinu osnovni su preduvjeti provođenja istog, a svi dokumenti moraju biti dostupni javnosti te se javnost uključuje u izradu istih s ciljem poboljšanja kvalitete života, većeg stupnja zaštite okoliša i održivog razvoja.

Provedba Plana, putem propisanih specifičnih ciljeva i intervencija te provedba Studije, putem propisanih mjera zaštite okoliša i prirode i mjera ublažavanja značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, integrira okolišnu komponentu u gospodarski razvoj Republike Hrvatske, uz obavezu poštivanja načela održivog razvoja prilikom provedbe Plana.

## 6 Utjecaji Plana na okoliš

Procjena je izvršena tablično radi preglednosti utjecaja svi tehničkih mjera na sastavnice i čimbenike u okolišu. Prilikom procjene za definiranje vrste utjecaja koristi se samo kategorija značajnosti. Posebno su izdvojena poglavlja *Kumulativna procjena utjecaja* i *Prekogranični utjecaj*.

Procjena utjecaja provedbe Strategije analizira promjenu odnosno posljedicu koju će sektorske mjere imati na okolišne značajke sastavnica i čimbenika u okolišu.

Utjecaji Strategije na sastavnice okoliša i ostale čimbenike u okolišu procjenjuju se metodom ekspertne prosudbe temeljem dostupnih postojećih podataka o karakteristikama propisanih mjera te dostupne nacionalne i međunarodne znanstveno-stručne literature o mogućim utjecajima pojedinih mjera.

Prilikom analize procjene utjecaja na sastavnice okoliša i ostale čimbenike u okolišu koristi se kategorija značajnosti utjecaja koja služe za detaljnije definiranje vrste i opsega pojedinačnih utjecaja:

Naziv	Opis
POZITIVAN UTJECAJ	Mjere Strategije poboljšavaju stanje sastavnica okoliša i ostalih čimbenika u okolišu u odnosu na postojeće stanje ili trend rješavanjem nekog od postojećih okolišnih problema ili pozitivnom promjenom postojećeg negativnog trenda.
NEUTRALAN UTJECAJ <sup>1</sup>	Mjere Strategije ne generiraju utjecaje na sastavnice okoliša i ostale čimbenike u okolišu.
NEGATIVAN UTJECAJ	Provedbom mjera Strategije stanje okolišnih značajki će se u odnosu na sadašnje stanje narušiti, a narušavanje karakterizira široki raspon koji započinje od praga koja prelazi zanemarivu razinu

<sup>1</sup> Pod ovim utjecajem se podrazumijevaju svi utjecaji koji nisu navedeni u sljedećim poglavljima, odnosno u tabličnim prikazima utjecaja.

utjecaja i završava na razini koja gotovo prelazi granice propisane zakonskom regulativom do prekoračenja propisanih granica zakonskom regulativom ili narušavanja vrijednih i osjetljivih prirodnih receptora. Promjene u okolišu premašuju postojeće granice prirodnih varijacija, a određene okolišne značajke mogu izgubiti sposobnost samo-oporavljanja.

Prilikom procjene utjecaja Plana na okoliš polazi se od činjenice da će se provedbom Plana poštivati sve zakonske odredbe. Isto tako, za sve sastavnice okoliša i čimbenike u okolišu po principu predostrožnosti procijenjen je najgori mogući scenarij utjecaja s obzirom da se radi o strateškoj procjeni u kojem unutar planiranih mjera nije preciziran način izvedbe kao niti točna lokacija provedbe pojedine intervencije. Stoga, takva procjena treba pomoći prilikom definiranja projektne razine kada će planirane aktivnosti biti definirane u formi zahvata za koje će se provoditi procjena ili ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš i/ili ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

U Planu su neke intervencije detaljnije razrađene u podintervencije. Utjecaj podintervencija na čimbenike u okolišu se, u pravilu, ne razlikuje od utjecaja samih intervencija te je zbog toga razina procjene zadržana na procjeni utjecaja intervencija na čimbenike u okolišu.

## 6.1 Analiza utjecaja intervencija iz Plana na sastavnice i čimbenike u okolišu

### 6.1.1 Bioraznolikost i zaštićena područja prirode

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
S04, S05, S06	<p><b>31.02., 31.06.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnojva.</li> <li>- Zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja.</li> <li>- Na oraničnim površinama provoditi minimalno dvopoljni plodored na svakoj ARKOD parceli. Postelni usjevi i zeleni pokrovni usjevi, mogu predstavljati sastavnice plodoreda.</li> <li>- Osigurati potpunu pokrivenost tla poljoprivrednih površina biljnim ostacima ili zelenim pokrovom.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na bioraznolikost radi povećanja raznolikosti staništa područja uslijed uzgoja više različitih kultura usjeva, odnosno različitih vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta što će posredno privući raznoliku faunu na područje</li> </ul>
S04, S05, S06	<p><b>31.03.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- održavanje pašnjaka i krških pašnjaka obaveznom ispašom stoke</li> <li>- izrada godišnjeg plana pašarenja za svaku ARKOD parcelu pašnjaka i krških pašnjaka</li> <li>- na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina osigurati sljedeće površine: živica ili pojasevi drvenastih kultura, pojedinačno stablo, drvored, šumarak, jezerce/bara, jarak, tradicionalni suhozid, rubni pojasevi uz vodotoke na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na travnjačka staništa uslijed smanjenja pritiska sukcesije</li> <li>- pozitivan utjecaj na bioraznolikost, a posebice na raznolikost ornitofaune uslijed povećanja raznolikosti staništa (nekim su vrstama za obitavanje potrebne livade, drugima npr. pašnjak ili drveće, a treće vrste trebaju grmlje ili živice), stoga način korištenja poljoprivrednog zemljišta utječe direktno utječe na raznolikost ptica</li> <li>- pozitivan utjecaj poboljšanja stanišnih uvjeta zbog vraćanja tradicijskom stočarstvu</li> </ul>
	<p><b>31.07.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja</li> <li>Zabranjeno je zasijavanje travnjaka</li> <li>Zabranjeni su hidromelioracijski zahvati</li> <li>Ako se travnjak održava košnjom, ovisno o regiji, dozvoljena je najviše jedna košnja prema propisanim terminima</li> </ul>	
	<p><b>70.02.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zaštita ptice kosca (zabranjena upotreba mineralnog ili stajskog gnojiva, zabranjena upotreba sredstava za zaštitu bilja, zabranjeno je zasijavanje travnjaka, zabranjeni su hidromelioracijski zahvati, ako se travnjak održava košnjom, dozvoljena je uporaba isključivo ručnih i strižnih kosilica na</li> </ul>	

	<p>minimalnoj visini od 10 cm iznad tla, na parcelama većim od 1 ha ostaviti uz rub nepokošenu traku (5% površine)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zaštita leptira na trajnim travnjacima</li> <li>- uspostava poljskih traka</li> <li>- uspostava cvjetne trake</li> <li>- uspostava travne trake</li> <li>- ulaganje u sadnju živica</li> </ul>	
	<p><b>73.01. (osim 73.01.10.)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi</li> <li>- ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke</li> <li>- ulaganje u sadnju novih i obnovu postojećih drvoreda topola za zlatovranu</li> </ul>	
<b>SO2, SO4, SO5, SO6</b>	<p><b>31.02., 31.03., 31.07., 70.01., 70.02., 73.12.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zabranjena upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja te sredstava za zaštitu bilja</li> <li>- na rubnim pojasevima uz vodotoke ne smiju se primjenjivati pesticidi i gnojiva</li> <li>- smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima</li> <li>- ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva</li> </ul> <p><b>70.04.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poticanje poljoprivrednika na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na kvalitetu staništa te prisutnu floru i faunu uslijed smanjenog unosa gnojiva i pesticida u okoliš</li> <li>- pozitivan utjecaj smanjenja pritiska unosa organskih tvari i pesticida na prirodne vodotoke</li> </ul>
<b>SO4, SO6</b>	<p><b>31.07., 70.02., 70.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- održavanje travnjaka košnjom u različitim periodima godine i na različitim lokacijama</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijalno negativan utjecaj na neke vrste zbog prerane košnje. Preranom košnjom mijenjanju se specifični stanišni uvjeti potrebni za određenu životnu fazu pojedine vrste.</li> </ul>
<b>SO5, SO6</b>	<p><b>70.07.02.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- održavanje živice na način da površine uz rub živice do širine najmanje jednog metra moraju biti prekrivene prirodnom vegetacijom. Na tim površinama zabranjena je uporaba sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva. Dijelove živice koji nedostaju treba nadosaditi autohtonim ili udomaćenim vrstama gmlja i drveća</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na faunu koja koristi živce kao staništa</li> <li>- pozitivan utjecaj na kvalitetu staništa te prisutnu floru i faunu uslijed smanjenog unosa gnojiva i pesticida u okoliš</li> </ul>
<b>SO2, SO4, SO5,</b>	<p><b>58.1.b.01., 73.03., 73.06., 73.07., 73.10., 73.11., 73.11.FI.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganje u proizvodne kapacitete i strojeve pri čemu se uspostavlja proizvodni proces ili proces obrade sirovine</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na staništa u vidu degradacije njihove kvalitete u slučaju dospjevanja nepročišćenih otpadnih voda iz proizvodnih i prerađivačkih procesa</li> </ul>
<b>SO4, SO5, SO6</b>	<p><b>70.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje sredstava za zaštitu bilja koja su odobrena u ekološkoj proizvodnji</li> <li>- zabrana gnojenja mineralnim gnojivima</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na kvalitetu staništa kroz korištenje ekološki prihvatljivih sredstava za zaštitu bilja i zabranu gnojenja mineralnim gnojivima</li> </ul>
<b>XCO, SO2, SO6,</b>	<p><b>55.1.a.01., 55.1.b.03., 55.1.d.01., 55.1.e.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- manifestacijama s tematikom pčelarstva</li> <li>- modernizacija pčelarstva</li> <li>- kontroliranje i suzbijanje bolesti u pčelinim zajednicama</li> <li>- sufinanciranje troškova kupnje opreme koja se koristi za selidbu pčelinjih zajednica</li> <li>- očuvanje i obnavljanje pčelinjeg fonda, čime se izravno pomaže očuvanje izvorne pasmine sive pčele</li> <li>- provedba istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- s obzirom da su uzroci ugroženosti pčela i ostalih oprašivača povezani s promjenama u korištenju zemljišta, klimatskim promjena i intenzivnom poljoprivredom, smanjenjem ovih pritisaka kroz edukaciju pčelara pozitivno će se djelovati na brojnost pčela</li> <li>- pčele pozitivno utječu na cjelokupnu bioraznolikost jer osim što su oprašivači (a naročito pčele) glavni pokazatelj zdravlja poljoprivrednih ekosustava i ključni za poljoprivrednu proizvodnju, oprašivanjem samoniklog bilja održavaju biljnu raznolikost, a samim time i ekološku ravnotežu općenitom, stoga zaštita</li> </ul>



	<p><b>70.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- za svaki hektar površine potrebno je postaviti minimalno jednu nastambu za solitarne pčele</li> </ul>	<p>pčela dovodi do povećanja raznolikosti staništa i flore, a posljedično i faune</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na ostale oprašivače uslijed povećanja populacije pčela Apis melifera kroz direktnu kompeticiju za hranu, direktno istiskivanje i kroz prijenos patogena</li> </ul>
SO1	<p><b>32.01., 32.02., 32.03.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poticanje proizvođača s manjom godišnjom proizvodnjom na povećanje produktivnosti proizvodnje mlijeka po grlu</li> <li>- poticanje uzgoja prvotelki</li> <li>- poticanje držanja krava dojilja čiji je glavni cilj dobivanje teladi za tov</li> <li>- poticanje držanja ovaca i koza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalan negativan utjecaj narušavanja kvalitete staništa uslijed moguće intenzifikacije poljoprivrede zbog većih zahtjeva u poljoprivredi u vidu povećanja broja stoke</li> </ul>
	<p><b>32.05., 32.06., 32.07., 32.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poticanje povećanje površina pod povrćem</li> <li>- poticanje poljoprivrednih gospodarstva na tržišno usmjerenu proizvodnju s konačnim ciljem povećanja površina pod voćnim vrstama</li> <li>- poticanje proizvodnje šećerne repe</li> <li>- poticanje proizvodnje krmno proteinskih usjeva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- negativan utjecaj narušavanja kvalitete staništa intenzifikacijom poljoprivrede radi traženja većeg prinosa po hektaru što posljedično dovodi do većeg unosa hranjiva</li> </ul>
SO2, SO4, SO8	<p><b>58.1.a.01., 73.11., 73.13., 74.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa</li> <li>- aktivnosti uvođenja i poboljšanja sustava za navodnjavanje</li> <li>- ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta</li> <li>- potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima</li> <li>- potpora za sustave javnog navodnjavanja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj gubitka staništa prisutnih vrsta zbog mogućeg izravnog zaposjedanja dijela poljoprivrednih staništa uslijed njihove prenamjene</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj na bioraznolikost zauzimanjem površine prirodnih staništa koja su potencijalno obitavalište ugrožene flore i faune, a koji ponajviše ovisi o prostornom smještaju planiranih aktivnosti</li> <li>- potencijalan negativan utjecaj na kvalitetu staništa i prisutnu ugroženu floru uslijed potencijalnog zaslanjivanja tla što negativno utječe na rast biljaka i kvalitetu staništa</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj na osjetljiva vodena staništa uslijed potencijalnog povremenog presušivanja uzrokovano promjenom razine podzemnih voda i hidrološkog režima tog područja</li> </ul>
SO4, SO5, SO6	<p><b>70.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki, metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima i mehaničko uništavanje korova</li> <li>- praćenje štetnika pomoću feromonskih i vizualnih klopki te suzbijanje štetnika u optimalnom roku</li> <li>- očuvanje populacije izvornih pasmina domaćih životinja, od kojih su neke kritično ugrožene ili ugrožene te im prijeti odumiranje</li> <li>- prijelaz na ekološki uzgoj i održavanje ekološkog uzgoja</li> <li>- očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi kroz broj različitih vrsta primki koje se odnose na izvorne i tradicijske poljoprivredne biljke kojima prijeti nestanak</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na bioraznolikost kroz smanjenje pritiska poljoprivrede na staništa, floru i faunu zbog korištenja feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki te praćenja štetnika pomoću feromonskih i vizualnih klopki čime se smanjuje uporaba kemijskih sredstava uz istovremenu zaštitu populacije korisnih prirodnih predatora, dok mehaničko uništavanje korova doprinosi smanjenom korištenju herbicida što posljedično smanjuje pritisak onečišćujućih tvari na tlo, vodu i zrak dok se istovremeno rahli tlo, poboljšava vodo-zračno odnos i obogaćuje tlo organskom tvari što pozitivno utječe na kvalitetu samog staništa te prisutne flore i faune.</li> </ul>

SO2, SO4	<b>73.12., 47.1.i.01.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora te povećanju ulaganja povezanih s klimom</li> <li>– zaštita kvalitete tla i očuvanje organske tvari u tlu, očuvanje kakvoće voda, zaštitu zdravlja ljudi i životinja, zaštitu bioraznolikosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– pozitivan utjecaj smanjenja emisije stakleničkih plinova što utječe na poboljšanje kvalitete zraka, a time i posredno na kvalitetu staništa i prisutnu floru i faunu</li> </ul>
SO4, SO9	<b>70.06.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– smanjeni intenzitet proizvodnje (manji broj jedinki po površini)</li> </ul>	
SO2, SO4, SO5	<b>73.03., 73.10., 47.1.i.01., 73.12.,</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije</li> <li>– ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju ili skladištenje</li> <li>– korištenje biomase kao resursa za postrojenja obnovljivih izvora energije</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– pozitivan utjecaj na očuvanje bioraznolikosti zbog efikasnijeg iskorištavanja resursa i energije te smanjenja emisije onečišćujućih tvari</li> <li>– ukoliko bi se postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije smjestila na rijetke i ugrožene stanišne tipove došlo bi do negativnog utjecaja na bioraznolikost trajnim zauzimanjem staništa te prisutne flore i faune</li> <li>– negativan utjecaj ukoliko bi se prenamjenila rijetka i ugrožena staništa u svrhu uzgoja kultura za dobivanje biomase</li> </ul>
SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO8	<b>58.1.b.01., 47.1.a.01., 73.01., 73.06., 73.07., 73.08., 73.10., 73.11., 73.11.FI., 73.13.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ulaganja u materijalnu imovinu i nove objekte za unaprjeđenje poljoprivredne i preradivačke proizvodnje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– ukoliko bi se novi objekti smjestili na rijetke i ugrožene stanišne tipove došlo bi do negativnog utjecaja na bioraznolikost trajnim zauzimanjem staništa te ugrožavanjem prisutne flore i faune</li> </ul>
SO8	<b>73.04.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture (izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd.) u javne svrhe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– negativan utjecaj na staništa te prisutnu floru i faunu povećanim pritiskom na okoliš radi većeg broja posjetitelja i neposredan umjereno negativan utjecaj zbog potencijalne prenamjene očuvanih staništa za potrebe izgradnje prateće infrastrukture</li> </ul>
SO8	<b>73.04.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– povećanje svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju bioraznolikost i, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– pozitivan utjecaj na očuvanje bioraznolikosti i zaštićenih područja</li> </ul>
SO5	<b>73.05.</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– pozitivan utjecaj na šumska staništa te prisutnu floru i faunu uslijed povećanja otpornosti šumskih ekosustava te očuvanja i povećanja bioraznolikosti</li> <li>– u slučaju da se konverzija određenih površina provodi na način da se ne koriste vrste koje su karakteristične za određeni stanišni tip, tada može doći do negativnih utjecaja na bioraznolikost tih površina</li> </ul>
SO2	<b>73.08</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>– izgradnja šumske infrastrukture</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– negativan utjecaj zauzimanja i fragmentacije šumskih staništa i negativan utjecaj omogućavanja pristupa u do sada nedostupna područja te gospodarenje šumama kojima se do sada nije gospodarilo i bile su prepuštene prirodnom razvoju</li> <li>– pozitivan utjecaj zbog lakšeg pristupa šumskim površinama na kojima izbije požar čime se sprječava degradacija bioraznolikosti područja</li> </ul>

## 6.1.2 Georaznolikost

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, XCO	<p>31.02., 31.03., 31.04., 31.05., 31.07., 47.1.b.01., 47.1.c.01., 47.1.i.01., 70.01., 70.02., 70.04., 70.08., 73.12.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- smanjenje uporabe mineralnih i stajskih gnojiva</li> <li>- potpora za poljoprivrednike koji se odluče za prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji</li> <li>- smanjenje korištenja kemijskih zaštitnih sredstava</li> <li>- ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na vrijedne oblike georaznolikosti smanjenjem korištenja mineralnih gnojiva i pesticida čime se smanjuje mogućnost onečišćenja i/ili prekida prirodnih procesa istih</li> </ul>
SO1, SO6	<p>32.01., 32.02., 32.03., 32.04., 32.05., 32.06., 32.07., 71.01., 73.02., 73.14.FI</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- intenzifikacija poljoprivredne proizvodnje zbog većih zahtjeva u poljoprivredi u vidu povećanja broja stoke</li> <li>- povećanje poljoprivrednih površina</li> <li>- razvoj poljoprivrednih gospodarstava</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na vrijedne oblike georaznolikosti povećanjem korištenja mineralnih gnojiva i pesticida čime se povećava mogućnost onečišćenja i/ili prekida prirodnih procesa istih</li> </ul>
SO8	<p>73.04., 73.08.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- povećanje dostupnosti rekreacijske i turističke funkcije šuma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj povećanja broja turističkih dolazaka u ruralna područja čime se, ovisno o lokacijama, povećava pritisak na vrijedne oblike georaznolikosti</li> </ul>

## 6.1.3 Tlo i poljoprivredno zemljište

Specifični cilj	Intervencija	Opis utjecaja
SO2, SO4, SO6	<p>31.02., 31.04., 31.07., 70.02., 73.12.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zasijavanje pašnjaka i krških pašnjaka nije dozvoljeno.</li> <li>- zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja</li> <li>- ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva</li> <li>- zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja.</li> <li>- zabranjeni su hidromelioracijski zahvati.</li> </ul> <p>70.01.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- smanjenje korištenja zaštitnih sredstava</li> </ul> <p>70.08.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje sredstava za zaštitu bilja koja su odobrena u ekološkoj proizvodnji</li> <li>- nije dozvoljena gnojidba mineralnim gnojivima, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krune stabla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na tlo zbog zabrana korištenja mineralnog i stajskog gnoja kao i sredstava za zaštitu bilja uslijed čega će se procesi u tlu nastaviti prema prirodnoj dinamici.</li> <li>- pozitivan utjecaj na tlo zbog izostanka poljoprivredne proizvodnje na pašnjacima i krškim pašnjacima čime se zadržava sadašnja struktura tla.</li> </ul>
SO6	<p>31.03., 31.05., 31.06.,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rubni pojasevi uz vodotoke na kojima se ne smiju primjenjivati pesticidi i gnojiva</li> <li>- pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šuma bez poljoprivredne proizvodnje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na tlo uslijed zabrane uporabe mineralnih gnojiva i pesticida u rubnim pojasevima uz vodotoke, površinama pod kulturama kratkih ophodnji i pojasevima prihvatljivih hektara duž rubova šuma čime se poboljšavaju prirodne kemijske karakteristike tla i smanjuje njegovo onečišćenje. Ovaj utjecaj je prisutan i na površinama pod postrnim usjevima ili zelenim pokrovima na kojima se ne primjenjuju sredstva za zaštitu bilja.</li> <li>- Pozitivan utjecaj na tlo uslijed sadnje kultura koje fiksiraju dušik čim se povećava količina dušika u tlu bez primjene mineralnih gnojiva.</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na tlo uslijed duže pokrivenosti tla biljnim ostacima ili zelenim pokrovom čime se pozitivno djeluje na fizikalne karakteristike tla.</li> </ul>
<b>SO1</b>	<p><b>32.05., 32.06., 32.07., 32.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- promoviranje povećanja prinosa po hektaru</li> <li>- minimalna proizvodnja ploda voća (t/ha)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijalno negativan utjecaj na tlo uslijed zahtjeva da bude proizvedena minimalna količina (t/ha) čime se povećava pritisak na proizvođače da maksimiziraju prinose po jedinici površine najčešće na način da se povećanom gnojidbom i upotrebnom zaštitnih sredstava postignu ti rezultati. Posljedično, može doći do onečišćenja tla uslijed prekomjernog korištenja zaštitnih sredstava.</li> </ul>
<b>SO4</b>	<p><b>47.1.i.01., 73.05.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prihvatljive aktivnosti u sklopu intervencije odnose se na zaštitu kvalitete tla i očuvanje organske tvari u tlu</li> <li>- Povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike kroz prevođenje šume iz nižeg u viši uzgojni oblik.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na tlo uslijed realizacije aktivnosti koji za cilj imaju povećanje količine organske tvari u tlu, čime se povećava kvaliteta tla.</li> </ul>
<b>SO4, SO5, SO6</b>	<p><b>70.04.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- cilj potaknuti poljoprivrednike na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji - Prijelaz na ekološki uzgoj i Održavanje ekološkog uzgoja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- posredno pozitivan utjecaj na tlo zbog stimulacije prelaska na ekološku poljoprivredu i zadržavanje ekološke proizvodnje na poljoprivrednim površinama čime se pozitivno utječe na strukturu tla i njegove fizikalne i kemijske karakteristike</li> </ul>
<b>SO1, SO2</b>	<p><b>73.02.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- obnova poljoprivrednog potencijala (npr. poljoprivrednog zemljišta) koji je narušen prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj obnove tla kao prirodnog resursa i povećanje njegovog bonitetnog potencijala</li> </ul>
<b>SO2, SO4</b>	<p><b>73.03., 73.12.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje OIE za podmirenje vlastitih potreba gospodarstva za električnom i/ili toplinskom energijom u svrhu proizvodnje i/ili prerade poljoprivrednih proizvoda</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Negativan utjecaj zauzimanja tla za potrebe realizacije i korištenja OIE, gdje su sukladno Zakonu isključene površine vrednovane kao P1 i P2 poljoprivredno zemljište ali s obzirom da je korištenje OIE, isključivo za svrhu potreba gospodarstva posebice korištenjem površina samih građevina za postavljanje sklopova OIE, ne očekuje se zauzimanje značajnih površina.</li> </ul>
<b>SO8</b>	<p><b>73.13.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- izgradnja nerazvrstanih cesta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Negativan utjecaj zauzimanja tla i gubitka dijela njegovih funkcija i fragmentacije cijeline, zbog potrebe izgradnje infrastrukture, pogotovo ukoliko se planira na P1 i P2 poljoprivrednom zemljištu</li> </ul>
<b>SO4</b>	<p><b>74.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- povećanje poljoprivrednih površina s mogućnošću navodnjavanja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na tla koja imaju narušene vodozračne odnose, te nepovoljni odnos zasićenosti mikro i makro pora u tlu, uz prethodnu primjenu agrotehničkih mjera kako bi tlo postalo prikladno za navodnjavanje. Količine vode koje bi bile korištene za navodnjavanje potrebno je prilagoditi pedoklimatskim karakteristikama lokacija i kulturi koja se uzgaja.</li> </ul>

## 6.1.4 Površinske i podzemne vode

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<b>SO1, SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, XCO</b>	<p><b>31.02., 31.03., 31.04., 31.05., 31.07., 32.08., 47.1.b.01., 47.1.c.01., 47.1.i.01., 70.01., 70.02., 70.04., 73.10., 73.12.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- smanjenje uporabe mineralnih i stajskih gnojiva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje vodnih tijela zbog smanjenje korištenja kemijskih zaštitnih sredstava te mineralnih i stajskih gnojiva čime se smanjuje pritisak na površinske i podzemne vode</li> <li>- pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje vodnih tijela zbog smanjenje korištenja dušičnih gnojiva; uzgoj</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potpora za poljoprivrednike koji se odluče za prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji</li> <li>- smanjenje korištenja kemijskih zaštitnih sredstava</li> <li>- uzgoj kultura koje fiksiraju dušik</li> <li>- ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva</li> </ul> <p><b>70.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje sredstava za zaštitu bilja koja su odobrena u ekološkoj proizvodnji</li> <li>- nije dozvoljena gnojidba mineralnim gnojivima, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krune stabla</li> </ul>	<p>kultura koje fiksiraju dušik iz atmosfere smanjuje uporabu dušičnih gnojiva</p>
<b>SO8</b>	<p><b>73.13.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganja u razvoj sustava za odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih i podzemnih voda uslijed uklanjanja točkastih izvora onečišćenja voda izgradnjom sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda</li> </ul>
<b>SO2</b>	<p><b>73.07., 73.11., 73.11.FI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- modernizacija te uvođenje inovativnih tehnologija u predindustrijskoj preradi drva i preradi poljoprivrednih proizvoda</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih i podzemnih voda kroz investiranje u učinkovitije i ekološki prihvatljive tehnologije što će rezultirati smanjenjem emisija onečišćujućih tvari u okoliš</li> </ul>
<b>SO1, SO6</b>	<p><b>32.01., 32.02., 32.03., 32.04., 32.05., 32.06., 32.07., 71.01., 73.02., 73.14.FI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- intenzifikacija poljoprivredne proizvodnje zbog većih zahtjeva u poljoprivredi u vidu povećanja broja stoke</li> <li>- povećanje poljoprivrednih površina</li> <li>- razvoj poljoprivrednih gospodarstava</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje površinskih i podzemnih vodnih tijela uslijed intenziviranja poljoprivredne proizvodnje čime će doći do povećanja korištenja kemijskih zaštitnih sredstava te mineralnih i stajskih gnojiva</li> </ul>
<b>SO2, SO4, SO5,</b>	<p><b>58.1.b.01., 73.03., 73.06., 73.07., 73.10., 73.11., 73.11.FI.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganje u proizvodne kapacitete i strojeve pri čemu se uspostavlja proizvodni proces ili proces obrade sirovine</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje vodnih tijela u slučaju dospijevanja nepročišćenih otpadnih voda iz proizvodnih i prerađivačkih procesa</li> <li>- pozitivan utjecaj intervencije 73.11. u slučaju korištenja sredstava građenje i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za obradu otpadnih voda na već postojećim sustavima</li> </ul>
<b>SO2, SO4</b>	<p><b>58.1.a.01., 74.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganje u izgradnju, sanaciju i modernizaciju infrastrukture navodnjavanja i odvodnje na postojećem poljoprivrednom zemljištu te usvajanje novih tehnologija u navodnjavanoj poljoprivredi</li> <li>- poboljšanje ruralne infrastrukture u vidu opskrbe vodom (za navodnjavanje)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na hidromorfološko stanje površinskih vodnih tijela i količinsko stanje podzemnih vodnih tijela uslijed zahvaćanja vode</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj na ekološko i kemijsko stanje vodnih tijela te kakvoću vode za ljudsku potrošnju uslijed podupiranja prakse navodnjavanja. Ukoliko se ne primjene odgovarajuće poljoprivredne prakse navedeno će generirati povećanja koncentracije ukupnog dušika i ukupnog fosfora u vodi</li> </ul>

### 6.1.5 Šume i šumarstvo

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<b>SO4, SO5, SO6</b>	<p><b>31.03., 31.04., 31.05.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje trebaju biti široki najmanje 3 m, a najviše 10 m te se na njima ne smije provoditi poljoprivredna proizvodnja</li> <li>- rubni pojasevi uz vodotoke na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja te se njima ne smiju primjenjivati pesticidi i gnojiva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj smanjenja korištenja mineralnih gnojiva i pesticida što će rezultirati smanjenjem pritiska onečišćenja na šumski ekosustav</li> <li>- racionalnijim korištenjem organskih i mineralnih gnojiva u poljoprivrednoj proizvodnji doći će do manjeg onečišćenja podzemnih voda štetnim tvarima, što se može pozitivno odraziti na zdravstveno stanje, stabilnost i održivost šumskog ekosustava</li> </ul>

	<p><b>70.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje sredstava za zaštitu bilja koja su odobrena u ekološkoj proizvodnji</li> <li>- nije dozvoljena gnojidba mineralnim gnojivima, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krune stabla</li> </ul>	
<b>SO5</b>	<p><b>73.05.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma šumarskim radovima prevođenja šume iz nižeg u viši uzgojni oblik. S obzirom na velik udio kao i važnost degradiranih šuma za osjetljiva krška područja, kao i degradiranih i zapuštenih šuma za ostala ruralna područja Republike Hrvatske, potrebno ih je šumskouzgojnim radovima što prije obnoviti, odnosno prevesti u viši uzgojni oblik kako bi se doprinijelo povećanju njihove otpornosti i okolišne vrijednosti te povećanju općekorisnih funkcija.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na šume i šumarstvo kroz povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava te očuvanje i povećanje bioraznolikosti</li> <li>- pozitivan utjecaj povećanja drvene zalihe</li> <li>- pozitivan utjecaj kroz povećanje okolišne vrijednosti šuma i šumskih kultura čime će se postići i zaštita tala, voda i zraka te pridonijeti ublažavanju učinaka klimatskih promjena na šume</li> </ul>
<b>SO2, SO4, SO5</b>	<p><b>73.03., 73.12.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije</li> <li>- ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povećanjem energetske učinkovitosti doći će do smanjenja emisija stakleničkih plinova u atmosferu, odnosno ublaženja klimatskih promjena, što će se pozitivno odraziti na zdravstveno stanje, stabilnost i održivost šumskog ekosustava</li> <li>- pozitivan utjecaj na šumarsku djelatnost iskorištavanjem šumske biomase u komercijalne svrhe, odnosno plasiranja takvih proizvoda na tržište (pod uvjetom da se odvija u skladu s načelima potrajnog gospodarenja šumama</li> </ul>
	<p><b>73.10.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju ili skladištenje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povećanjem energetske učinkovitosti doći će do smanjenja emisija stakleničkih plinova u atmosferu, odnosno ublaženja klimatskih promjena, što će se pozitivno odraziti na zdravstveno stanje, stabilnost i održivost šumskog ekosustava</li> </ul>
	<p><b>73.04., 73.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture (izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd.) u javne svrhe</li> <li>- izgradnja šumske infrastrukture</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj u vidu povećanja socijalnih funkcija šuma (turistička, rekreacijska i zdravstvena)</li> <li>- pozitivan utjecaj na gospodarenje šumama zbog veće otvorenosti šumskog područja i pozitivan utjecaj za zaštitu šuma od mogućih šumskih požara</li> <li>- negativan utjecaj na šumski ekosustav, uslijed potencijalne prenamjene šumskog zemljišta za potrebe izgradnje turističke infrastrukture te povećanim brojem turista</li> </ul>
<b>SO8</b>	<p><b>73.04.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- povećanje svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju bioraznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000</li> </ul>	<p>pozitivan utjecaj na očuvanje bioraznolikosti šuma te smanjenje antropogenih pritisaka na šumske ekosustave</p>
	<p><b>73.09.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- promocija šumskih proizvoda i usluga</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na šume i šumarstvo održivog gospodarenja šumama kroz valorizaciju općekorisnih funkcija šuma i drva kao prirodnog materijala izuzetno široke primjene i ekološke prihvatljivosti</li> </ul>
<b>SO2</b>	<p><b>73.06., 73.07.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijanskog materijala)</li> <li>- modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj gospodarenja šumama prema načelima održivog (potrajnog) gospodarenja</li> </ul>

<p><b>SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, SO8</b></p>	<p><b>58.1.b.01., 47.1.a.01., 73.01., 73.06., 73.07., 73.08., 73.10., 73.11., 73.13.</b></p> <p>- ulaganje u proizvodne kapacitete i strojeve pri čemu se uspostavlja proizvodni proces ili proces obrade sirovine</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ukoliko bi se novi objekti smjestili na rijetke i ugrožene šumske stanišne tipove došlo bi do negativnog utjecaja na bioraznolikost trajnim zauzimanjem staništa te ugrožavanjem prisutne flore i faune</li> </ul>
<p><b>SO3, SO5, SO6, XCO</b></p>	<p><b>78.02.</b></p> <p>- savjetodavne usluge za poboljšanje održivog upravljanja prirodnim resursima, ekonomskim i okolišnim performansama poljoprivrednih i šumarskih gospodarstava, specijaliziranih savjeta o korištenju novih tehnologija kao i pristupe i tehnike za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kroz prijenos znanja o održivim praksama i agro-okolišnim pitanjima će pozitivno djelovati na šume i šumarstvo zbog sprječavanja i/ili smanjivanja potencijalne kontaminacije šumskog tla i vodnih tijela otpadnim tvarima te smanjenja onečišćenja zraka štetnim tvarima</li> <li>- kroz prijenos znanja o održivim praksama i agro-okolišnim pitanjima će se pozitivno djelovati na zdravstveno stanje šumskih ekosustava</li> </ul>

## 6.1.6 Divljač i lovstvo

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<p><b>SO4, SO5, SO6</b></p>	<p><b>31.01., 31.02., 31.03., 31.05., 31.06., 31.07., 47.1.i.01., 70.02., 73.01.</b></p> <p>- za poljoprivredna zemljišta do 10 ha veličine najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i /ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta (poljoprivrednog zemljišta</p> <p>- za poljoprivredna zemljišta od 10 do 30 ha veličine najmanje tri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta</p> <p>- za poljoprivredna zemljišta više od 30 ha veličine najmanje četiri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ ilivrstve uporabe poljoprivrednog zemljišta</p> <p>- na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina osigurati sljedeće površine: živica ili pojasevi drvenastih kultura, pojedinačno stablo, drvodred, šumarak, jezerce/bara, jarak, tradicionalni suhozid, rubni pojasevi uz vodotoke na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja, površine pod kulturama kratkih ophodnji na kojima se ne koriste sredstva za zaštitu bilja, pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje</p> <p>- uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi</p> <p>- obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu koje nije održavano u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom s obzirom na vrstu uporabe</p> <p>- ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na fond divljači radi povećanja raznolikosti staništa i dostupnosti hrane uslijed uzgoja više različitih kultura usjeva, odnosno različitih vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta što će posredno privući više divljih vrsta na područje</li> <li>- pozitivan utjecaj na raznolikost divljih vrsta uslijed povećanja raznolikosti staništa s obzirom da su nekim vrstama za obitavanje potrebne livade, drugima pašnjak, a treće vrste trebaju grmlje ili živice</li> <li>- pozitivan utjecaj ulaganja u obnovu zapuštenih lokvi generira veću dostupnost vode za divljač</li> </ul>
<p><b>SO4, SO6</b></p>	<p><b>31.02., 31.03., 31.04.</b></p> <p>- zabranjena upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja te sredstava za zaštitu bilja</p> <p>- na rubnim pojasevima uz vodotoke ne smiju se primjenjivati pesticidi i gnojiva</p> <p>- optimizacija korištenja stajskog gnoja</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na vitalnost/kvalitetu populacije smanjenim konzumiranjem pesticidima i mineralnim gnojivima onečišćene hrane ili vode (potencijalna genotoksičnost, teratogenost, kancerogenost, mutagenost i dr.)</li> </ul>
<p><b>SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, XCO</b></p>	<p><b>47.1.b.01., 47.1.i.01., 73.12., 78.01., 78.02.</b></p> <p>- provedba usluga savjetovanja i aktivnosti tehničke pomoći sa svrhom promicanja, razvijanja i provedbe metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima, a ujedno se doprinosi zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti</p> <p>- potpore za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama, povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora, prihvatljive aktivnosti odnose se na zaštitu kvalitete tla i</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na očuvanje staništa divljih vrsta podizanjem svijesti stanovnika o važnosti očuvanja prirode i zaštiti okoliša</li> <li>- pozitivan utjecaj na očuvanje staništa divljih vrsta održivim korištenjem prirodnih resursa, boljim upravljanjem vrijednim područjima prirode te primjerenom zaštitom</li> <li>- posredan pozitivan utjecaj poboljšanja kvalitete staništa radi smanjenog pritiska unosa mineralnih gnojiva i pesticida u okoliš</li> </ul>

	<p>očuvanje organske tvari u tlu, očuvanje kakvoće voda, zaštitu zdravlja ljudi i životinja, zaštitu bioraznolikosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- stručno osposobljavanje i prijenos znanja o održivim praksama, agro-okolišna pitanja i inovacije - savjetodavne usluge za poboljšanje održivog upravljanja prirodnim resursima, ekonomskim i okolišnim performansama poljoprivrednih i šumarskih gospodarstava, specijaliziranih savjeta o korištenju novih tehnologija kao i pristupe i tehnike za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama</li> <li>- ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva</li> </ul>	
SO1	<p><b>32.01., 32.02., 32.03.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poticanje proizvođača s manjom godišnjom proizvodnjom na povećanje produktivnosti proizvodnje mlijeka po grlu</li> <li>- poticanje uzgoja prvotelki</li> <li>- poticanje držanja krava dojilja čiji je glavni cilj dobivanje teladi za tov</li> <li>- poticanje držanja ovaca i koza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalan negativan utjecaj narušavanja kvalitete staništa divljih vrsta uslijed moguće intenzifikacije poljoprivrede zbog većih zahtjeva u poljoprivredi u vidu povećanja broja stoke</li> </ul>
	<p><b>32.05., 32.06., 32.07., 32.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poticanje povećanje površina pod povrćem</li> <li>- poticanje poljoprivrednih gospodarstava na tržišno usmjerenu proizvodnju s konačnim ciljem povećanja površina pod voćnim vrstama</li> <li>- poticanje proizvodnje šećerne repe</li> <li>- poticanje proizvodnje krmno proteinskih usjeva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- negativan utjecaj narušavanja kvalitete staništa divljih vrsta intenzifikacijom poljoprivrede radi većeg unosa hranjiva te stvaranja manje atraktivnih staništa za divlje vrste zbog njihove potencijalne prenamjene</li> </ul>
SO2, SO4, SO8	<p><b>58.1.a.01., 73.11., 73.13., 74.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa</li> <li>- aktivnosti uvođenja i poboljšanja sustava za navodnjavanje</li> <li>- ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta</li> <li>- potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima</li> <li>- potpora za sustave javnog navodnjavanja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj gubitak staništa prisutnih vrsta divljači zbog mogućeg izravnog zaposjedanja dijela poljoprivrednih staništa uslijed njihove prenamjene</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj na divljač zauzimanjem površine prirodnih staništa koja su njihovo potencijalno obitavalište, a koji ponajviše ovisi o prostornom smještaju planiranih aktivnosti</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj na osjetljiva vodena staništa i divlje vrste vezane uz ta staništa uslijed potencijalnog povremenog presušivanja uzrokovano promjenom razine podzemnih voda i hidrološkog režima tog područja</li> </ul>
SO4, SO5, SO6	<p><b>70.01., 70.03, 70.04., 70.05.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki, metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima i mehaničko uništavanje korova</li> <li>- praćenje štetnika pomoću feromonskih i vizualnih klopki te suzbijanje štetnika u optimalnom roku</li> <li>- očuvanje populacije izvornih pasmina domaćih životinja, od kojih su neke kritično ugrožene ili ugrožene te im prijeti odumiranje</li> <li>- prijelaz na ekološki uzgoj i održavanje ekološkog uzgoja</li> <li>- očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi kroz broj različitih vrsta primki koje se odnose na izvorne i tradicijske poljoprivredne biljke kojima prijeti nestanak</li> <li>- pristup očuvanju izvornih pasmina (pristup in vivo+in vitro ima prioritet); -status ugroženosti pasmine (prioritetne su kritične i visoko ugrožene pasmine).</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj smanjenja korištenja pesticida čime dolazi do smanjenja onečišćenja okoliša, što pozitivno utječe na divljač</li> </ul>
SO4, SO9	<p><b>70.06.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- smanjeni intenzitet proizvodnje (manji broj jedinki po površini)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj smanjenja emisije stakleničkih plinova što utječe na poboljšanje kvalitete zraka, a time i posredno na kvalitetu staništa divljači</li> </ul>
SO2, SO4, SO5	<p><b>73.03., 73.10.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na očuvanje staništa divljih vrsta zbog efikasnijeg iskorištavanja resursa i energije te smanjenja emisije onečišćujućih tvari</li> <li>- ukoliko bi se postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije smjestila na staništa pogodna za divlje vrste</li> </ul>



	- ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju ili skladištenje	došlo bi do negativnog utjecaja njihovim trajnim zauzimanjem
SO8	<b>73.04.</b> - izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture (izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd.) u javne svrhe	- negativan utjecaj na lovnu divljač uslijed narušavanja mira u lovištu povećanjem broja turista i izgradnjom turističke infrastrukture
	<b>73.04.</b> - povećanje svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju bioraznolikosti, uključujući područja ekološke mreže Natura 2000	- pozitivan utjecaj na očuvanje bioraznolikosti i zaštićenih područja, a samim time i pozitivan utjecaj na kvalitetu staništa divljih vrsta
SO5 SO6	<b>73.05., 73.08</b> - rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma - izgradnja nove i rekonstrukcija postojeće šumske prometne infrastrukture	- pozitivan utjecaj na šumska staništa, a samim time i na očuvanje kvalitete lovnoproduktivnih površina - negativan utjecaj izgradnje šumske prometne infrastrukture na divljač zbog zauzimanja i fragmentacije staništa, izuzev vrsta koje koriste šumske prosjeke kao koridore za migracije na koje izgradnja šumske prometne infrastrukture generira pozitivan utjecaj

## 6.1.7 Zrak

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, XCO	<b>31.04., 31.07., 47.1.b.01., 47.1.c.01., 47.1.i.01., 70.01., 70.02., 70.04., 73.03, 73.10., 73.12., 77.04.</b> - promicanje, razvoj i provedba metoda i tehnika proizvodnje praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima - povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora - smanjenje korištenja kemijskih zaštitnih sredstava te mineralnih i stajskih gnojiva - ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva - potpora za poljoprivrednike koji se odluče za prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji - ulaganja u OIE - primjena novih i inovativnih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji - potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	- pozitivan utjecaj na kvalitetu zraka kao rezultat poboljšanja poljoprivredne prakse i modernizacije te povećanja energetske učinkovitosti i ulaganja u OIE - očekuje se smanjenje emisije onečišćujućih tvari koji utječu na kvalitetu zdravlja ljudi i kvalitetu življenja
SO2, SO4, SO5	<b>73.05., 73.06,</b> - povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike - povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava	- pozitivan utjecaj na smanjenje koncentracije onečišćujućih tvari u zraku uslijed kvalitetnijeg gospodarenja šumama
SO2	<b>73.07., 73.10., 73.10.FI, 73.11., 73.11.FI,</b>	- pozitivan utjecaj na smanjenje koncentracije onečišćujućih tvari u zraku uslijed investiranja u učinkovitije i ekološki prihvatljive tehnologije te unapređivanja standarda kvalitete

	- modernizacija te uvođenje inovativnih tehnologija u predindustrijskoj preradi drva i preradi poljoprivrednih proizvoda	
<b>SO1, SO2, SO3, SO6</b>	<b>32.01., 32.02., 32.03., 32.04., 47.1.a.01., 58.1.b.01., 71.01., 73.02., 73.14.FI</b> - povećanje proizvodnih kapaciteta govedarskih farmi - ulaganja u poljoprivredne strojeve - razvoj poljoprivrednih gospodarstava	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj povećanja koncentracije onečišćujućih tvari u zraku s obzirom na kvalitetu življenja (dodijavanje mirisom) uslijed povećanja broja životinja, koje nastaje kao posljedica razgradnje organskih tvari (gnojovka) pri čemu nastaju plinovi neugodnih mirisa (amonijak, merkaptani, sumporovodik (H<sub>2</sub>S) i dr.)</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj povećanja koncentracije onečišćujućih tvari u zraku uslijed korištenja poljoprivrednih strojeva koji za pogonsko gorivo koriste fosilna goriva</li> </ul>

## 6.1.8 Klima

### 6.1.8.1 Ublažavanje klimatskih promjena

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<b>SO2, SO3, SO4, SO5, SO6, XCO</b>	<b>31.04., 31.06., 31.07., 47.1.b.01., 47.1.c.01., 47.1.i.01., 58.1.b.01., 70.01., 70.02., 70.04., 73.03, 70.08., 73.12., 77.04.</b> - promicanje, razvoj i provedba metoda i tehnika proizvodnje praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima - konzervacijska obrada tla - povećanju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora - smanjenje korištenja kemijskih zaštitnih sredstava te mineralnih i stajskih gnojiva - ulaganja u zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva - potpora za poljoprivrednike koji se odluče za prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda u poljoprivrednoj proizvodnji - ulaganja u OIE - primjena novih i inovativnih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji - potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena; kao rezultat poboljšanja poljoprivredne prakse i modernizacije te povećanja energetske učinkovitosti očekuje se smanjenje emisije stakleničkih plinova koji pridonose klimatskim promjenama</li> </ul>
<b>SO4, SO9</b>	<b>70.06.</b> - poboljšanje životnih uvjeta domaćih životinja	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena kroz poboljšanje hranidbe i smanjenje intenziteta proizvodnje što dovodi do smanjenja emisije stakleničkih plinova</li> </ul>
<b>SO2, SO4, SO5, SO6</b>	<b>31.02, 73.05.</b> - održavanje pašnjaka i krških pašnjaka - diverzifikacija usjeva, uzgoj postrnih usjeva i zelenog pokrova - povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava - rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena kroz održavanje ekološki značajnih površina čime se doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova i sekvencijama ugljika</li> <li>- pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena; održavanjem šuma u vitalnoj fazi smanjuju se degradacijski procese (odumiranje drva i sl) te se povećava kapacitet apsorpcije ugljika</li> </ul>
<b>SO2, SO3, SO4, SO5, SO6</b>	<b>31.05., 32.08.</b> - uzgoj poljoprivrednih kultura koje fiksiraju dušik	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena kroz uzgoj kultura koje fiksiraju dušik iz atmosfere čim se smanjuje ili ne primjenjuje uporaba dušičnih gnojiva te smanjuje emisija N<sub>2</sub>O. Osim toga leguminoze osiguravaju pokrivenost tla te doprinose i sekvencijama ugljika</li> </ul>
<b>SO2</b>	<b>73.07., 73.10., 73.10.FI, 73.11., 73.11.FI</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno pozitivan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena u vidu smanjenja emisije stakleničkih plinova u zrak uslijed investiranja u učinkovitije i ekološki prihvatljivije tehnologije te unapređivanja standarda kvalitete</li> </ul>

	- modernizacija te uvođenje inovativnih tehnologija u predindustrijskoj preradi drva i preradi poljoprivrednih proizvoda	
<b>SO1, SO2, SO3, SO6</b>	<b>32.01., 32.02., 32.03., 32.04., 47.1.a.01., 58.1.b.01., 71.01., 73.02., 73.06., 73.14.FI</b> - povećanje proizvodnih kapaciteta govedarskih farmi - ulaganja u poljoprivredne strojeve - razvoj poljoprivrednih gospodarstava	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena povećanjem emisije stakleničkih plinova, prvenstveno CH<sub>4</sub>, u zraku uslijed povećanja broja životinja, čime se pridonosi povećanju emisija stakleničkih plinova koji pridonose klimatskim promjenama. Farme utječu na klimatske promjene uglavnom proizvodnjom dva značajna staklenička plina: metan (CH<sub>4</sub>) – iz procesa probave (unutrašnje fermentacije) i uskladištenog životinjskog gnoja i dušikov oksid (N<sub>2</sub>O) – od organskih i mineralnih dušičnih gnojiva</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj ublažavanja klimatskih promjena povećanjem emisije stakleničkih plinova uslijed korištenja poljoprivrednih strojeva koji za pogonsko gorivo koriste fosilna goriva</li> </ul>

### 6.1.8.2 Prilagodba na klimatske promjene

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<b>SO4, SO5, SO6</b>	<b>31.01., 31.02., 31.03., 31.05., 31.06., 31.07., 47.1.i.01.</b> - raznolikost poljoprivrednih kultura - održavanje pašnjaka i krških pašnjaka - poticanje djelovanja za prilagodbu klimatskim promjenama - konzervacijska obrada tla	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama kroz provedbu praksi i metoda koje osiguravaju pokrivenost tla, raznolikost usjeva, održivo upravljanje pašnjacima i travnjacima</li> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama kroz povećanje površina u okviru obveza za koje je dodijeljena potpora za poboljšanje prilagodbe klimatskim promjenama te povećanju ulaganja povezanih s klimom</li> </ul>
<b>SO4, SO5, SO6</b>	<b>70.02. 70.03., 70.05., 73.01.</b> - očuvanje izvornih pasmina domaćih životinja - očuvanje genetske bioraznolikosti - očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama - revitalizacija staništa i uklanjanje invazivnih vrsta	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama kroz poticanje poljoprivrednika na uzgoj lokalnih autohtonih genetskih resursa koji imaju veću otpornost i sposobnost prilagodbe na sve prisutnije klimatske promjene</li> <li>- pozitivan utjecaj prilagodbe klimatskim promjenama u vidu smanjenja ranjivosti sektora bioraznolikosti koji se očituje kroz pad bioraznolikosti i slabljenja usluga koje ekosustavi pružaju</li> </ul>
<b>SO1, SO2, SO3, SO4, SO6, SO8</b>	<b>47.1.a.01., 47.2.a.01., 47.2.d.01, 47.2.f.01., 47.2.i.01., 58.1.a.01., 71.01., 73.02., 73.13., 74.01., 76.01.</b> - sprječavanje i ublažavanje posljedica poremećaja na tržištu proizvoda iz sektora voća i povrća - ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu u sektoru voća i povrća - uvođenje i poboljšanja sustava za navodnjavanje - obnova poljoprivrednog potencijala - osiguranje poljoprivredne proizvodnje - izgradnja infrastrukture za vodoopskrbu i odvodnju	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama kroz jačanje otpornosti sektora poljoprivrede te jačanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom</li> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama kao odgovor na očekivano produljenje sušnih razdoblja, veću učestalost i intenzitet oborina u kratkom razdoblju, poplave, olujna nevremena</li> </ul>
<b>SO3, SO5, SO6, XCO</b>	<b>47.1.b.01., 47.1.c.01., 78.01.</b> - promicanja, razvijanja i provedbe metoda i tehnika proizvodnje, praksi i standarda kojima se potiče održivi razvoj i djelotvorno upravljanje prirodnim resursima	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama kroz edukaciju, razmjene najboljih praksi i povećanje broja ljudi koji imaju znanja klimatskim promjenama te alatima za upravljanje rizikom i mjerama prilagodbe klimatskim promjenama i postizanju ciljeva koji se odnose na prilagodbu klimatskim promjenama</li> </ul>

<p><b>SO2, SO6, XCO</b></p>	<p><b>55.1.a.01., 55.1.b.01., 55.1.b.02., 55.1.b.03., 55.1.d.01., 55.1.e.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- edukacija pčelara</li> <li>- modernizacija pčelarstva</li> <li>- suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama</li> <li>- očuvanje i obnavljanje pčelinjeg fonda</li> <li>- poticanje istraživanja u pčelarstvu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama sektora pčelarstva podupiranjem očuvanja, stvaranja i povezivanja zdravih staništa za pčele i rješavanjem problema širenja neautohtonih vrsta koje prenose štetne patogene organizme i bolesti, čime će se povećati opća otpornost europskih ekosustava na klimatske promjene</li> </ul>
<p><b>SO2, SO4</b></p>	<p><b>73.03., 73.12.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- korištenje obnovljivih izvora energije</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama u vidu jačanja energetske neovisnosti; sektor energetike posebno je ranjiv na klimatske promijene te se očekuje povećanje potrošnje energije za hlađenje dok će ekstremni klimatski događaji negativno će utjecati na proizvodnju, prijenos i distribuciju energije</li> </ul>
<p><b>SO2, SO5</b></p>	<p><b>73.05., 73.08.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma</li> <li>- izgradnja nove i rekonstrukcija postojeće šumske prometne infrastrukture</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj prilagodbe klimatskim promjenama sektora šumarstva kroz konverziju šuma u mješovite šume autohtonih vrsta drveća čime se povećava otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike te pridonosi povećanju općekorisnih funkcija šuma</li> <li>- pozitivan utjecaj na prilagodbu klimatskim promjenama; šumska prometna infrastruktura omogućit će bolji pristup šumskim područjima, omogućava bolju zaštitu šuma, posebno kada je riječ o šumskim požarima čija se intenzifikacija očekuje kao posljedica klimatskih promjena</li> </ul>

#### 6.1.8.2.1 Utjecaj klimatskih promjena na provedbu Plana

Očekivane promjene klimatskih parametara važnih za poljoprivrednu proizvodnju utvrđene su prema Rezultatima klimatskog modeliranja.

Sažeti prikaz mogućih važnijih posljedica klimatskih promjena na sektor poljoprivrede za razdoblje do 2040. godine i s pogledom do 2070. godine prikazan je u sljedećoj tablici (**Pogreška! Izvor reference nije pronađen.**).

Tablica 6.1 Potencijalni utjecaji klimatskih promjena za razdoblje do 2040. godine i s pogledom do 2070. godine i stupanj ranjivosti – Poljoprivreda (Izvor: Rezultati klimatskog modeliranja)

Potencijalni utjecaj	Mogućnost pojavljivanja*	Stupanj utjecaja**	Stupanj ranjivosti**
<b>Promjene karakteristike klima: Povećanje temperature uz učestalije suše</b>			
Skraćivanje vegetacijskog razdoblja kukuruza, uz niže prinose	5	5	visok
<b>Promjene karakteristike klima: Učestalije suše</b>			
Niži prinosi kod svih kultura i veća potreba za vodom	5	5	visok
<b>Promjene karakteristike klima: Povećanje temperature</b>			
Duži vegetacijski period omogućit će uzgoj nekih novih vrsta i sorata	4	4	visok
<b>Promjene karakteristike klima: Povećanje temperature</b>			
Skraćivanje vegetacijskog razdoblja jabuka u unutrašnjosti Hrvatske i produljenje u gorskoj Hrvatskoj	4	3	srednji
<b>Promjene karakteristike klima: Povećanje temperature</b>			
Skraćivanje trajanja vegetacije kod vinove loze. Visok sadržaj šećera u grožđu i visok sadržaj alkohola u vinu	4	3	srednji
<b>Promjene karakteristike klima: Smanjenje količina i promjene rasporeda oborina</b>			
Ranija cvatnja i zrioba maslina	4	3	srednji
<b>Promjene karakteristike klima: Rjeđe, ali intenzivnije oborine</b>			
Učestalije poplave i stagnacija površinske vode - koje će smanjiti ili posve uništiti prinose.	3	4	visok

\* - 5 = više od 90 %, 4 = više od 66 %, 3 = više od 50 %, 2 = više od 33 %, 1 = manje od 33 %

\*\* - 5 = vrlo visok, 4 = visok, 3 = srednje visoke, 2 = nizak, 1 = vrlo nizak

\*\*\* - Nizak, srednji, visok

## 6.1.9 Krajobrazne značajke

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
S04, S05, S06	<p><b>31.01., 31.02., 31.06.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- za poljoprivredna zemljišta do 10 ha veličine najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i /ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta (poljoprivrednog zemljišta</li> <li>- za poljoprivredna zemljišta od 10 do 30 ha veličine najmanje tri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i / ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta</li> <li>- za poljoprivredna zemljišta veća od 30 ha veličine najmanje četiri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ili vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na antropogene karakteristike krajobraza kroz poboljšanje održivog pristupa poljoprivrednom krajobrazu, povećanje bioraznolikosti obradivih površina te mogućnosti održavanja tradicijskog načina korištenja zemljišta</li> </ul>
	<p><b>31.03., 31.07.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- održavanje pašnjaka i krških pašnjaka obaveznom ispašom stoke</li> <li>- izrada godišnjeg plana pašarenja za svaku ARKOD parcelu pašnjaka i krških pašnjaka</li> <li>- na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina osigurati sljedeće površine: živica ili pojasevi drvenastih kultura, pojedinačno stablo, drvored, šumarak, jezerce/bara, jarak, tradicionalni suhozid, rubni pojasevi uz vodotoke na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja</li> <li>- očuvanje travnjaka kroz set aktivnosti koje između ostalog uključuju zabranu gnjojenja i hidromelioracijskih zahvata i uvjetuju način košnje površina</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj poboljšanja vizualno-doživljajnih karakteristika prostora kroz usvajanje novih tehnika čime se pridonosi revalorizaciji i revitalizaciji krajobraza</li> </ul>
S04, S05, S06	<p><b>70.02.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zaštita ptice kosca (zabranjena upotreba mineralnog ili stajskog gnojiva, zabranjena upotreba sredstava za zaštitu bilja, zabranjeno je zasijavanje travnjaka, zabranjeni su hidromelioracijski zahvati, ako se travnjak održava košnjom, dozvoljena je uporaba isključivo ručnih i strižnih kosilica na minimalnoj visini od 10 cm iznad tla, na parcelama većim od 1 ha ostaviti uz rub nepokošenu traku (5% površine)</li> <li>- zaštita leptira na trajnim travnjacima</li> <li>- uspostava poljskih traka</li> <li>- uspostava cvjetne trake</li> <li>- uspostava travne trake</li> <li>- ulaganje u sadnju živica</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivnosti koje teže uravnoteženoj zaštiti i održivom korištenju prirodne baštine imaju pozitivan utjecaj na zbog očuvanja krajobraznih karakteristika područja na kojem se provode</li> </ul>
	<p><b>73.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta na jednokratnoj osnovi</li> <li>- ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na antropogene karakteristike krajobraza kroz poboljšanje održivog pristupa poljoprivrednom krajobrazu, povećanje bioraznolikosti obradivih površina te mogućnosti održavanja tradicijskog načina korištenja zemljišta</li> </ul>
S05	<p><b>73.05.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na krajobraznu raznolikost uslijed poboljšanja vizualno-doživljajnih kvaliteta krajobraza</li> </ul>
S02, S04, S08	<p><b>58.1.a.01., 73.11., 73.13., 74.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa</li> <li>- aktivnosti uvođenja i poboljšanja sustava za navodnjavanje</li> <li>- ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta</li> <li>- potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima</li> <li>- potpora za sustave javnog navodnjavanja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj narušavanja krajobraznih karakteristika zauzimanjem novih prostora i odnosi se na zahvaćanja različitih krajobraznih elemenata što može neposredno utjecati na vizualnu promjenu u krajobrazu</li> <li>- ovisno o tipu navodnjavanja (površinsko) moguće su promjene krajobraznih uzoraka kroz pravocrtnu regulaciju, koja ne prati karakteristike područja, što dovodi do promjena vizualno-doživljajnih kvaliteta krajobraza</li> </ul>

<b>SO2, SO4, SO5</b>	<b>73.03., 73.10., 73.12.</b> - ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije - ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju ili skladištenje	<ul style="list-style-type: none"> <li>- negativan utjecaj narušavanja krajobraznih karakteristika zauzimanjem novih prostora i odnosi se na zahvaćanja različitih krajobraznih elemenata što može neposredno utjecati na vizualnu promjenu u krajobrazu</li> </ul>
<b>SO8</b>	<b>73.04.</b> - izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture (izgradnja poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca itd.) u javne svrhe	<ul style="list-style-type: none"> <li>- negativan utjecaj na krajobrazne karakteristike kroz aktivnost gradnje, odnosno novog zauzimanja prostora</li> <li>- pozitivan utjecaj na krajobrazne vrijednosti kroz uključivanje i promoviranje vrijednosti prostora, odnosno kroz pasivne aktivnosti poput šetnje, fotografije i sl</li> </ul>
<b>SO5, SO6</b>	<b>70.07.</b> Održavanje suhozida tradicionalnim metodama i koristeći tradicionalne materijale  - kontroliranje tijela suhozida i vođenje evidencije o provedenim aktivnostima	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na tradicionalne krajobrazne vrijednosti u prostoru kroz očuvanje vizualnih izduženih struktura suhozida</li> </ul>

### 6.1.10 Stanovništvo i zdravlje ljudi

Specifični cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<b>SO1</b>	<b>21.01., 26.01., 30.01.</b> - potpora dohotku za površine prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD - preraspodjela dijela dohodovne potpore po hektaru - potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj poticanja razvoja poljoprivrede u vidu finansijskih potpora poljoprivrednicima čime se doprinosi zadovoljstvu i kvaliteti života ljudi.</li> </ul>
<b>SO6</b>	<b>31.03.,</b> - minimalno 10% poljoprivrednih površina mora zadovoljavati uvjete ekološko značajnih površina (npr. rubni pojasevi uz vodotoke, pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje...)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Potencijalno negativan utjecaj zbog potrebe promjene prakse poljoprivredne proizvodnje i smanjenja površine pod direktnom poljoprivrednom proizvodnjom.</li> </ul>
<b>SO2, SO3</b>	<b>47.1.a.01., 47.1.a.02., 73.10., 73.10.FI, 73.11., 73.11.FI, 73.12, 73.14.FI, 74.01.</b>  - ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu u fazama: primarna proizvodnja, prerada, skladištenje (čuvanje) i priprema proizvoda za tržište. - ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava - kupnja i ugradnja nove ili nadogradnja postojeće opreme kojom se racionaliziraju troškovi proizvodnje i provode principi kružnog gospodarstva,  <b>73.02.</b> - obnova poljoprivrednog potencijala koji je narušen prirodnim nepogodama i katastrofalnim događajima	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj uslijed povećanja materijalne opremljenosti poljoprivrednika čime se stvara osnova za veću konkurentnost na tržištu i unaprjeđenje načina proizvodnje.</li> </ul>
<b>SO3, SO5, SO6, XCO</b>	<b>47.1.b.01., 47.1.c.01., 77.03., 78.01., 78.02.</b> - povećanje broja osoba koje imaju koristi od savjeta, osposobljavanja i razmjene znanja  <b>75.01.</b> - povećanje udjela mladih poljoprivrednika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj unaprjeđenja razine obrazovanja poljoprivrednika i stvaranje osnova za efikasnu razmjenu informacija među poljoprivrednicima.</li> <li>- Pozitivan utjecaj potpora mladim poljoprivrednicima čime se potencijalno može utjecati na zaustavljanje nepovoljnih trendova iseljavanja mladog, radno sposobnog stanovništva</li> </ul>

SO2, SO3, SO9	<p><b>47.1.f.01., 47.1.g.01., 58.1.b.01., 58.1.h.01., 58.1.k.01., 77.01., 77.02.</b></p> <p>- provedba promidžbe proizvoda na tržištu sa svrhom bolje prepoznatljivosti proizvoda te podizanja komercijalne vrijednosti proizvoda iz sektora voća, povrća i vinarstva - poboljšanje kvalitete proizvoda kroz razvoj proizvoda sa zaštićenom oznakom izvornosti ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj kroz povećanu prisutnost poljoprivrednika na tržištu i poboljšanje konkurentnosti mogućnost širenja baze kupaca kroz ishođenje oznake izvornosti i kvalitete</li> </ul>
XCO	<p><b>55.1.a.01., 55.1.b.01., 55.1.b.02., 55.1.b.03., 55.1.d.01., 55.1.e.01.</b></p> <p>- edukacija pčelara i prikupljanje informacija o pčelarima - manifestacijama s tematikom pčelarstva - sufinanciranje troškova kupnje opreme koja se koristi za selidbu pčelinjih zajednica - očuvanje i obnavljanje pčelinjeg fonda, čime se izravno pomaže očuvanje izvorne pasmine sive pčele</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na dio stanovništva koji se bavi pčelarstvom kroz ulaganja u njihovo obrazovanje i nabavku opremu.</li> <li>- Pozitivan utjecaj na percepciju stanovništva zbog velike važnosti pčela za očuvanje ekosustava npr. njihove uloge u oprašivanju i oplodnji biljaka.</li> </ul>
SO2, SO4	<p><b>58.1.a.01.</b></p> <p>- premještanje vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa (na nagibima), gdje se nastoji sačuvati tipičan vinogradarski krajolik koji će također doprinijeti razvoju vinskog turizma</p> <p><b>73.04.</b></p> <p>- isticanje rekreacijskih, turističkih i zdravstvenih koristi šuma koje će biti dostupnije ruralnom i ostalom stanovništvu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj na turističku ponudu kroz razvoj selektivnih oblika turizma s naglaskom na stvaranje dodanih vrijednosti u prostoru.</li> <li>- Pozitivan utjecaj razvoja turizma u ruralnim područjima što se može reflektirati na zaustavljanje negativnih demografskih trendova, prije svega ruralnog egzodusa (iseljavanja)</li> </ul>
SO4, SO5, SO6	<p><b>70.04.</b></p> <p>- poticanje poljoprivrednika na prelazak ili nastavak provođenja ekoloških praksi i metoda</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj razvoja ekološke poljoprivrede u vidu potpora poljoprivrednicima koji se odluče prijeći na sustave ekološke proizvodnje</li> <li>- Pozitivan utjecaj na zdravlje ljudi prijelazom na ekološku proizvodnju</li> </ul>
SO8	<p><b>73.13.</b></p> <p>- izgradnja javne infrastrukture (nerazvrstane ceste, sustavi javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda)</p> <p><b>77.06.</b></p> <p>- uključivanje lokalnog stanovništva/dionika u pripremu i provedbu LRS LAG-a u skladu s principom odozdo prema gore (bootom-up)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pozitivan utjecaj poboljšanje životnih uvjeta u ruralnim sredinama kroz ulaganje u razvoj javne infrastrukture i mogućnosti utjecaja na promjene u svojoj sredini kroz rad LAG-ova</li> <li>- Pozitivan utjecaj razvoja koncepta „pametnih sela“ čime se doprinosi lokalnom razvoju što se može reflektirati na zaustavljanje negativnih demografskih trendova, prije svega ruralnog egzodusa (iseljavanja)</li> </ul>

### 6.1.11 Kulturno-povijesna baština

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
SO1, SO4, SO6	<p><b>31.02., 31.07., 71.01.</b></p> <p>- potpore poljoprivrednicima koji su suočeni sa specifičnim prirodnim ili drugim ograničenjima - održavanje pašnjaka i krških pašnjaka te travnjaka</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj koji će potaknuti obradu zemlje i spriječiti zarastanje kulturnog krajolika</li> <li>- negativan utjecaji na arheološke lokalitete tijekom poljoprivrednih radova, ovisno o dubini zadiranja u tlo (duboko oranje, rigolanje, sadnja višegodišnjih nasada i sl.).</li> </ul>
SO2, SO4, SO5, SO6	<p><b>31.03., 70.01., 70.02., 70.03., 70.07., 70.04., 70.05., 73.01., 73.02., 73.05., 73.10.</b></p> <p>- poticanje prijelaza na ekološku proizvodnju - očuvanje i obnovu staništa i ekosustava - održivo i potrajno gospodarenje šumama te rekonstrukcija degradiranih šuma - obnova i očuvanje suhozida - obnova poljoprivrednog potencijala - ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na nepokretnu kulturnu baštinu (kulturne krajolike) koji je u skladu s principima očuvanja lokaliteta svjetske baštine</li> <li>- pozitivan utjecaj na nematerijalnu baštinu kroz očuvanje suhozidne gradnje</li> </ul>

<p><b>SO2, SO3, SO4, SO8</b></p>	<p><b>73.04., 73.08., 73.12., 73.13., 77.05.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- poboljšanje ruralne infrastrukture i usluga kroz podupiranje opskrbe vode, pročišćavanje otpadnih voda, prometnice</li> <li>- ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora</li> <li>- izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće te šumske infrastrukture</li> <li>-izgradnja i razvoj logističko-distributivnih centara</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na kulturna dobra zauzimanjem površina gradnjom nove infrastrukture. To može generirati narušavanje vizualnog integriteta i/ili promjene fizičkih obilježja baštine, a jačina utjecaja ovisit će o blizini i broju kulturnih objekata.</li> </ul>
<p><b>SO1, SO2, SO3, SO4, SO7, XCO</b></p>	<p><b>30.01., 58.1.a.01., 58.1.b.01., 58.1.k.01., 73.07., 77.04., 78.01.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- razvoj modernog i konkurentnog poljoprivrednog sektora</li> <li>- restrukturiranje i konverzija vinograda</li> <li>- zaštita izvornosti i zemljopisnog podrijetla i vina</li> <li>- modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva</li> <li>- povećana ulaganja u lokalne proizvode veće dodane vrijednosti te bolja povezanost ruralnih područja s tržištem</li> <li>- potpora prenošenju znanja</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj na nematerijalnu baštinu zbog održanja tradicijskih obrta i umijeća prepoznatih kao nematerijalno dobro</li> <li>- pozitivan utjecaj na očuvanje nematerijalne baštine uslijed veće promocije i prenošenja znanja, posebice na Mediteransku prehranu koja se nalazi na UNESCO-vom Reprezentativnom popisu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva</li> </ul>

## 6.1.12 Otpad

Strateški cilj	Intervencija	Opis utjecaja
<p><b>SO1</b></p>	<p><b>32.01., 32.02., 32.03., 32.04., 32.05., 32.06., 32.07., 32.08., 73.02.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- intenzifikacija poljoprivredne proizvodnje zbog većih zahtjeva u poljoprivredi u vidu povećanja broja stoke</li> <li>- povećanje poljoprivrednih površina</li> <li>- razvoj poljoprivrednih gospodarstava</li> <li>- ulaganje u poljoprivredni potencijal</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj uslijed povećanja količine otpada iz poljoprivredne proizvodnje, čime se povećava opterećenje na okoliš</li> </ul>
<p><b>SO4, SO5</b></p>	<p><b>31.06.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pokrivenost tla poljoprivrednih površina biljnim ostacima ili zelenim pokrovom.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj zbog smanjenja otpada koje je potrebno zbrinuti zbog toga što se dio može koristiti kao zeleni pokrov na poljoprivrednim površinama</li> <li>- potencijalno negativan utjecaj ukoliko se prevelike količine ostavljaju na poljoprivrednim površinama čime može doći do izmjene mikroklimatskih uvjeta na toj lokaciji i pojave štetnika.</li> </ul>
<p><b>SO2, SO4, SO5</b></p>	<p><b>73.03., 73.10., 47.1.i.01., 73.12.,</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije</li> <li>- ulaganja u postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u sklopu izgradnje novih objekata za proizvodnju ili skladištenje</li> <li>- korištenje biomase kao resursa za postrojenja obnovljivih izvora energije</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozitivan utjecaj u vidu korištenja poljoprivrednih ostataka za proizvodnju biomase, čime se smanjuju ukupna količina otpada koji je potrebno zbrinuti</li> </ul>
<p><b>SO2, SO4, SO5,</b></p>	<p><b>58.1.b.01., 73.03., 73.06., 73.07., 73.10., 73.11.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ulaganje u proizvodne kapacitete i strojeve pri čemu se uspostavlja proizvodni proces ili proces obrade sirovine</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potencijalno negativan utjecaj na stvaranje otpadnih voda uslijed proizvodnih i prerađivačkih procesa</li> <li>- pozitivan utjecaj intervencije 73.11. u slučaju korištenja sredstava građenje i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje objekata za obradu otpadnih voda na već postojećim sustavima</li> </ul>



## 6.2 Kumulativni utjecaji

Plan podupire ambiciju usmjerenu na preobrazbu europskog gospodarstva na gospodarstvo bez emisija stakleničkih plinova na način da će se dodatno smanjiti emisije stakleničkih plinova koje dolaze iz poljoprivrednog sektora. Smanjenje emisije stakleničkih plinova podupiru intervencije 31.02, 31.03., 31.04., 31.05., 31.06., 31.07., 32.08., 47.1.b.01., 47.1.c.01., 47.1.i.01., 58.1.b.01., 70.01., 70.02., 70.04., 70.06., 73.03., 73.05., 73.06., 73.07., 73.10., 73.10.FI, 73.11., 73.11.FI, 73.12. i 77.04. predmetnog Plana kojima se potiče ulaganje u OIE i poboljšanje energetske učinkovitosti, poboljšanje ishrane životinja, smanjenje intenziteta proizvodnje i uzgojne prakse, održavanje ekološki značajnih površina te povećanje i ispunjavanje obveza u pogledu zaštite okoliša i klime. Sve navedeno kumulativno će doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova iz sektora poljoprivrede na području Republike Hrvatske, odnosno ublažavanju klimatskih promjena.

S obzirom na to da Planom nije utvrđeni prostorni smještaj planiranih aktivnosti/zahvata, na ovoj razini procjene utjecaja nije moguće utvrditi intenzitet negativnih kumulativnih utjecaja na bioraznolikost. Međutim, uzevši u iskazane pojedinačne utjecaje aktivnosti Plana, potencijalno najveći kumulativni utjecaji mogući su izvedbom zahvata kojima se potencijalno mijenja vodni režim izgradnjom sustava navodnjavanja. Promjene hidrološkog režima općenito znatno utječu na vodena rijetka i ugrožena staništa i prisutnu floru i faunu te su jedan od glavnih razloga nestajanja vlažnih i močvarnih staništa i brojnih biljnih vrsta, močvarnih vrsta ptica te slatkodvodnih riba i beskralježnjaka. S obzirom na veliki značaj vlažnih staništa te njihovu osjetljivost na onečišćenje, posljedično dodatno intenziviranje poljoprivrede uspostavljanjem sustava navodnjavanja kumulativno bi sa postojećim pritiskom eutrofikacije, a bez dodatnih napora u edukaciji zemljoposjednika i korisnika poljoprivrednih zemljišta, u budućnosti u sve većoj mjeri negativno utjecalo na bioraznolikost zbog dodatnog smanjenja broja vodenih i uz vodu vezanih vrsta i narušavanja vodenih staništa.

Također, prenamijena rijetkih i ugroženih staništa u poljoprivredne površine ili izgrađene površine je prepoznato kao potencijalno mogući kumulativni utjecaj na bioraznolikost i zaštićena područja prirode. Ovo se prije svega odnosi na intervencije kojima se predviđa ulaganje u infrastrukturu i materijalnu imovinu (47.1.a.01., 47.1.i.01., 58.1.b.01., 73.01.(73.01.07.), 73.03., 73.04., 73.06., 73.07., 73.08., 73.10., 73.11., 73.11.FI., 73.12., 73.13., 58.1.a.01., 74.01.) čime se može utjecati na rijetka i ugrožena staništa gubitkom ili degradacijom njihove kvalitete. Iako pojedinačno gabariti tih zahvata nisu veliki, ako bi se više takvih zahvata realiziralo unutar užeg područja, tada bi se kumulativno izgubila veća površina, čime se smanjuje prirodnost područja. Ovaj utjecaj je još više izražen u zaštićenim područjima prirode, gdje se u slučaju prekomjerne prenamijene određenog staništa može utjecati na karakteristike zaštićenog područja zbog koje je to područje proglašeno. Isto vrijedi i za realizaciju zahvata šumske infrastrukture, te ukoliko se preveliki broj tih zahvata provede na maloj jedinici površine šume, tada je moguća promjena mikroklimatskih uvjeta u šumi kao i promjena stanišnih uvjeta.

## 6.3 Prekogраниčni utjecaj

S obzirom da će se Plan provoditi na području RH bez točno definiranih lokacija, nije moguće navesti točna područja na kojima je moguć prekogranični utjecaj, te je zaključeno da su sva pogranična područja jednako pod utjecajem provedbe Plan.

Potencijalni negativni utjecaji koji se mogu odraziti i na teritorij susjednih zemalja su mogući uslijed realizacije intervencija 58.1.a.01. i 74.01. uslijed negativnih utjecaja na hidromorfološko stanje pograničnih površinskih vodnih tijela i količinskog stanja podzemnih vodnih tijela u slučaju zahvaćanja vode na pograničnim rijekama. Ovaj utjecaj se posredno odnosi i na mogući utjecaj na bioraznolikost i zaštićena područja prirode susjednih zemalja. Negativan utjecaj je moguć i u vidu utjecaja na ekološko stanje pograničnih vodnih tijela uslijed podupiranja prakse navodnjavanja a ukoliko se ne primjene odgovarajuće poljoprivredne prakse. Studijom propisano da je prilikom planiranja izrade sustava navodnjavanja potrebno izraditi stručne podloge koje će procijeniti kumulativni utjecaj svih planiranih sustava navodnjavanja koji planiraju zahvat vode iz istog izvora, čime će se adresirati i potencijalni rizik prekograničnih utjecaja. Nadalje, ovakvi tipovi projekata, sukladno zakonodavnom okviru, podliježu obavezi provedbe postupka procjene o utjecaju na okoliš. U okviru PUO / OPUO za svaki od tih zahvata će se utvrditi potreba prekogranične procjene utjecaja na okoliš.

Ostali negativni utjecaji koji su utvrđeni na sastavnice i čimbenike u okolišu su lokalnog karaktera npr. za bioraznolikost i zaštićena područja prirode potencijalni gubitak i degradacija staništa, te se prekogranični utjecaj može isključiti.

Potencijalno pozitivan utjecaj na ekološko stanje pograničnih vodnih tijela zbog potpore prelaska na ekološku i održiviju proizvodnju (31.02., 31.03., 31.07., 32.08., 47.1.b.01., 47.1.c.01., 47.1.i.01., 70.01., 70.02., 70.04., 73.10.) koja uključuje smanjenje korištenja mineralnih gnojiva i pesticida u pograničnim područjima. Uslijed smanjenja emisije onečišćujućih tvari kao rezultat provedenih mehanizama 73.07., 73.10., 73.10.FI, 73.11., 73.11.FI, 73.12.. očekuje se poboljšanje kvalitete zraka na mikrolokacijama ukoliko se ovi mehanizmi provode na pograničnim lokacijama. Nadalje poboljšanje kvalitete zraka indirektno pozitivno utječe i na ostale okolišne čimbenike te se taj utjecaj očekuje u svim pograničnim područjima.

Zaključno, ocjenjuje se da u sklopu ovog postupka strateške procjene nije potrebno provoditi formalni postupak prekograničnog utjecaja na okoliš.

## 7 Mjere zaštite okoliša

Mjere zaštite okoliša predložene su na temelju analize postojećeg stanja i analize mogućih utjecaja na sastavnice okoliša te čimbenika u okolišu uslijed realizacije predmetnog Plana.

Prilagodba i ublažavanje učinaka klimatskih promjena dva su komplementarna pojma politike vezane uz klimatske promjene. Učinkovite i pravovremene mjere ublažavanja pozitivno utječu na prilagodbu, odnosno smanjuju društveno-ekonomski trošak prilagodbe. Kako je prilagodba klimatskim promjenama u svojoj osnovi horizontalno pitanje, koje se treba rješavati na integralan način uz visoki stupanj koordinacije među dionicima i različitim sektorima, u ovom poglavlju navode se i horizontalne mjere koje se odnose na sve intervencije predviđene Planom.

Sastavnica okoliša i čimbenik u okolišu	Intervencija iz Plana	Utjecaj	Mjera zaštite
Bioraznolikost Zaštićena područja prirode Georaznolikost Tlo Otpad Šume i šumarstvo	58.1.a.01., 73.11., 73.13., 74.01., 73.03., 73.10., 47.1.i.01., 73.12., 58.1.b.01., 47.1.a.01., 73.01., 73.04., 73.06., 73.07., 73.08., 73.10., 73.11., 73.13.	Negativan utjecaj zauzimanja rijetkih i ugroženih stanišnih tipova.	<i>Prilikom određivanja površina za smještaj infrastrukture i objekata u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati rijetke i ugrožene stanišne tipove.</i>
Bioraznolikost Zaštićena područja prirode	31.07., 70.02., 70.08.	Potencijalno negativan utjecaj na vrste zbog prerane košnje	Periode košnje provoditi sukladno ekologiji pojedinih vrsta koje su zastupljene na površinama koje se kose. Po potrebi provesti prethodno istraživanje bioraznolikosti predmetnih površina.
Tlo i poljoprivredno zemljište	73.03., 73.12., 73.13.	Negativan utjecaj na poljoprivredno zemljište (P1 i P2 poljoprivredno zemljište) uslijed izgradnje infrastrukture	<i>Prilikom planiranja nove infrastrukturne izgradnje, u najvećoj mjeri izbjegavati P1 i P2 poljoprivredno zemljište.</i>
Bioraznolikost Zaštićena područja prirode	58.1.b.01., 73.03., 73.06.,	Negativan utjecaj na stanje vodnih tijela, okolno tlo i	<i>Ukoliko će se intervencijom realizirati objekti i uspostaviti proizvodni procesi koji generiraju</i>

<b>Tlo Površinske i podzemne vode, Otpad</b>	73.07., 73.10., 73.11.	posredan negativan utjecaj na bioraznolikost	<i>otpadne vode, tada treba osigurati adekvatan sustav pročišćavanja otpadnih voda prije ispuštanja u prijemnik ili spajanja na komunalnu infrastrukturu.</i>
<b>Površinske i podzemne vode, Bioraznolikost, Zaštićena područja prirode, Šume i šumarstvo</b>	58.1.a.01., 74.01.	Negativan utjecaj na hidromorfološko stanje površinskih vodnih tijela i količinsko stanje podzemnih vodnih tijela uslijed zahvaćanja vode	<i>Prilikom planiranja sustava navodnjavanja izraditi stručne podloge koje će procijeniti kumulativni utjecaj svih planiranih sustava navodnjavanja koji planiraju zahvat vode iz istog izvora, odnosno procijeniti značaj utjecaja na režim podzemnih i površinskih voda kako ne bi došlo do kumulativnog narušavanja njihovog količinskog stanja. Stručne podloge prioritarno treba napraviti na području slivova gdje je ocijenjeno loše količinsko stanje podzemnih vodnih tijela i/ili postoji značajno opterećenje u pogledu zahvaćanja i preusmjeravanja vode.</i>
<b>Šume i šumarstvo Divljač i lovstvo</b>	58.1.a.01., 73.13., 74.01.	Negativan utjecaj uslijed zauzimanja šumskih sastojina realizacijom infrastrukturnih zahvata	<i>Prilikom određivanja površina za smještaj infrastrukture u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati šume i šumsko zemljište.</i>
<b>Krajobraz Kulturna baština</b>	73.03., 73.04., 73.08., 73.10., 73.11., 73.12., 73.13., 74.01., 77.05.	Negativan utjecaj na kulturna dobra zauzimanjem površina gradnjom nove ruralne infrastrukture (prometnice, poučne staze, šumska infrastruktura, logističko- distributivni centri, vodoopskrba i pročišćavanje otpadnih voda, postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora). To može generirati narušavanje vizualnog integriteta i/ili promjene fizičkih obilježja baštine	<i>Za zahvate na kulturnim dobrima (upisanim u Registar kulturnih dobara) ishoditi posebne uvjete, odnosno prethodno odobrenje nadležnoga tijela- konzervatorskog odjela, Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode; za evidentiranu kulturnu baštinu moguće je ishoditi mišljenje nadležnoga tijela. Ukoliko se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla nađe na arheološko nalazište, obustaviti radove i o tome obavijestiti nadležni konzervatorski odjel te postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.</i>
<b><i>Prilikom odabira novih (stranih) vrsta/sorti/pasmina u poljoprivredi konzultirati odgovarajuće stručnjake u području biologije i zaštite prirode kako bi se izbjegla mogućnost negativnog utjecaja na postojeće (ugrožene) populacije divljih vrsta i staništa, odnosno mogućnost pojave invazivnosti odabrane vrste.</i></b>			

***U ranim fazama planiranja i razvoja projekta te definiranja tehničkih mjera, odnosno prilikom pripreme projektne dokumentacije (konceptijskih rješenja, predinvesticijskih studija i dr.) provesti analizu isplativosti planiranih zahvata, uzimajući u obzir negativne utjecaje na ugrožene vrste i staništa, te ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže i temeljne vrijednosti zaštićenih područja. Pritom uključiti i usluge ekosustava kao validnu mjeru prilikom donošenja odluka o financijskoj isplativosti.***

***Za projekte koji su planirani unutar ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže treba koristiti rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solutions), uključujući:***

- ***izbjegavanje utvrđivanja obala te kanaliziranja i regulacije vodotoka,***
- ***održavanje povoljne dinamike i vodnog režima, uključujući i razinu podzemne vode, za očuvanje raznolikosti vodenih i močvarnih staništa***

## Horizontalne mjere

Izgradnju infrastrukture za distribucijske mreže obnovljive energije, vodoopskrbu, pročišćavanje otpadnih voda, ceste i logistiku planirati u skladu sa zabilježenim i predviđenim klimatskim promjenama te primijeniti odgovarajuće mjere prilagodbe.

## 8 Razumna alternativa

Studija ne obrađuje razumnu alternativu, budući da se Planom propisuju usmjeravajuće intervencije čijim provođenjem se očekuje dominantno pozitivan utjecaj na sastavnice i čimbenike u okolišu. Bitno je da se Plan provodi na cjelovit način odnosno da jačanje materijalnih mogućnosti poljoprivrednika i potencijalna intenzifikacija poljoprivredne proizvodnje bude praćena i jačanjem kapaciteta poljoprivrednika. U suprotnom može doći do negativnog utjecaja na sastavnice i čimbenike u okolišu, npr. sa povećanim navodnjavanjem i lošom praksom primjene gnojiva može doći do onečišćenja tla i površinskih i podzemnih voda.

## 9 Praćenje stanja okoliša

Uz nastavak provođenja praćenja stanja okoliša za sastavnice i čimbenika za koje se već provodi i temeljem čijih podataka je napravljena analiza u Studiji, nije utvrđena potreba za uspostavom dodatnog praćenja stanja okoliša u RH kao rezultat postupka strateške procjene utjecaja na okoliš.

## 10 Glavna ocjena prihvatljivosti Plana za ekološku mrežu

### 10.1 Uvod

Glavna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu je postupak kojim se ocjenjuje utjecaj strategije, plana, programa ili zahvata, samog i s drugim strategijama, planovima, programima ili zahvatima, na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. Rješenjem MGOR-a (KLASA: UP/I-612-07/21-37/226; URBROJ: 517-10-2-3-21-2) propisana je obaveza provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za predmetni Plan (u daljnjem tekstu: Glavna ocjena).

### 10.2 Opis područja ekološke mreže

Ekološka mreža RH, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19), ujedno predstavlja i područja ekološke mreže EU Natura 2000. Ekološku mrežu RH čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju) te vjerojatna područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove - vPOVS i posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - pPOVS. Podaci o broju i površinama područja ekološke mreže u Republici Hrvatskoj prikazani su u tablici (Tablica 10.1).

Tablica 10.1 Podaci o broju i površinama područja ekološke mreže u Republici Hrvatskoj  
(Izvor: Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže NN 80/19)

Ekološka mreža	Ukupna površina RH (km <sup>2</sup> )	Broj područja ekološke mreže
POVS	20 962,69	735
POP	18 147,68	38
vPOVS	1827,02	5
pPOVS	8182,2	5

<b>UKUPNO</b>	25 959,60	783
---------------	-----------	-----

Detalniji podaci temeljem kojih je izrađeno ovo poglavlje se mogu vidjeti u sklopu informacijskog sustava zaštite prirode Bioportal (<https://www.bioportal.hr/>). Nadalje, U prilogima 2 i 3 Uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže su navedeni ciljni stanišni tipovi i vrste prema područja ekološke mreže ([https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019\\_08\\_80\\_1669.html](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_08_80_1669.html)).

### 10.3 Procjena utjecaja na ekološku mrežu

Glavnom ocjenom analizirane su intervencije propisane Planom. Kako Plan donosi sektorske razvojne intervencije čiji se utjecaj ne može kvantificirati te nemaju prostornu komponentu Glavna ocjena nije bila u mogućnosti precizno odrediti intenzitet utjecaja na područja ekološke mreže. Intervencije propisane Planom nisu prostorno definirane unutar površine RH, no njihov predmet i opis jasno pokazuju da će njihova provedba vrlo vjerojatno imati utjecaj u prostoru. Zbog nedostatka prostorno definiranih podataka mogući utjecaji ciljeva ovog Plana na ekološku mrežu ne mogu se činjenično ocijeniti. Stoga su istaknuti ključni rizici vezani uz moguće utjecaje na ekološku mrežu koji se mogu javiti provedbom intervencija.

Za potrebe prikaza intenziteta utjecaja korištena je standardna skala sukladno Smjernicama za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za Stratešku procjenu utjecaja na okoliš (SPUO) (Tablica 10.2).

Tablica 10.2 Primijenjena skala za procjenu intenziteta utjecaja provedbe Plana  
(Izvor: Prilog 1. Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu, 2014)

Vrijednost	Pojam	Opis
-2	Vjerojatnost značajnog negativnog utjecaja	Značajan negativan utjecaj Isključuje provedbu SPP  Značajno uznemiravanje ili destruktivan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta ili njihova znatnog dijela, značajno uznemiravanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrsta, značajan utjecaj na stanište ili prirodan razvoj vrsta. Ove utjecaje je potrebno umanjiti mjerama ublažavanja ispod razine značajnosti, a ukoliko to nije moguće element s ocjenom -2 potrebno je ukloniti iz SPP.
-1	Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja	Ograničen/umjeren/neznačan negativan utjecaj  Provedba SPP nije isključena. Umjeren problematičan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, umjeren narušavanje ekoloških uvjeta potrebnih za očuvanje staništa ili vrsta, marginalni utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta. Moguće ga je ublažiti ili ukloniti odgovarajućim mjerama ublažavanja, no njihovo propisivanje nije obvezno vezano uz glavnu ocjenu.
0	Vjerojatno nema utjecaja	SPP ne pokazuje vidljive utjecaje.
+1	Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja	Umjeren povoljan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, umjerenopoboljšanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrste, umjeren povoljan utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta.
+2	Vjerojatnost značajnog pozitivnog utjecaja	Značajan povoljan utjecaj na stanište ili populaciju vrsta, značajnopoboljšanje ekoloških zahtjeva staništa ili vrste, značajan povoljan utjecaj na stanište ili prirodni razvoj vrsta.

U sljedećoj tablici (Tablica 10.3) prikazan je sažet pregled pojedinačnih utjecaja Plana na područja ekološke mreže prema intervencijama, uz dodijeljene ocjene sukladno metodologiji.

Tablica 10.3 Ocjena pojedinačnih utjecaja na područja ekološke mreže prema intervencijama

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
SO1	21.01.	Osnovna potpora dohotku za održivost	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO1	26.01.	Dodatna preraspodijeljena potpora dohotku za održivost	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO1, SO7	30.01.	Dodatna potpora dohotku za mlade poljoprivrednike	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO6	31.01.	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO6	31.02.	Eskenzivno gospodarenje pašnjacima	Pozitivan utjecaj na kvalitetu ciljnih travnjačkih staništa te prisutnu floru i faunu uslijed smanjenog unosa gnojiva i pesticida u okoliš. Također, pozitivan utjecaj na ciljna travnjačka	+1

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
			staništa uslijed smanjenja pritiska sukcesije istih zbog redovitog provođenja košnje i ispaše. Pozitivan utjecaj poboljšanja stanišnih uvjeta zbog vraćanja tradicijskom stočarstvu.	
SO6, SO4	31.03.	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	Pozitivan utjecaj na ciljne vrste unutar područja ekološke mreže, naročito na POP područja. Neke ciljne vrste za obitavanje trebaju livade, druge pašnjak, a treće vrste trebaju grmlje ili živice. Stoga, način korištenja poljoprivrednog zemljišta utječe na prisutnost ciljnih vrsta. Tijekom sezone gniježđenja većina vrsta ptica hrani se kukcima koje nalaze na raznim poljoprivrednim staništima te se održavanjem ekološki značajnih površina što uključuje smanjenu količinu pesticida i gnojiva koji inače osiromašuju raznolikost vegetacije i količinu kukaca na nekom području, s vremenom omogućuje zadržavanje većeg broj vrsta ptica. Pozitivan utjecaj na ciljne vrste POVS područja ekološke mreže s obzirom da će se realizacijom ove mjere pridonijeti očuvanju njihovih staništa. Razin pozitivnog utjecaja ovisi o raspodjeli i realnom korištenju sredstava za provedbu ove mjere i za koje ekološki značajne površine će se dodjeljivati.	+1
SO4, SO5	31.04.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO5	31.05.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO5	31.06.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Konzervacijska poljoprivreda	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO6	31.07.	Nevezana_IP_ECO-SCHEME_Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	Pozitivan utjecaj na kvalitetu ciljnih travnjačkih staništa te prisutnu floru i faunu uslijed smanjenog unosa gnojiva i pesticida u okoliš. Također, pozitivan utjecaj na ciljna travnjačka staništa uslijed smanjenja pritiska sukcesije istih zbog redovitog provođenja košnje i ispaše. Negativan utjecaj na ciljne vrste npr. kosac i leptiri, ukoliko se košnja obavi prerano s obzirom na ekologiju vrste.	+1 /-1
SO1	32.01.	Krave u proizvodnji mlijeka	Potencijalan negativan utjecaj na područja ekološke mreže uslijed moguće intenzifikacije poljoprivrede zbog većih zahtjeva u poljoprivredi u vidu povećanja broja stoke.  Negativan utjecaj narušavanja kvalitete staništa intenzifikacijom poljoprivrede radi traženja većeg prinosa po hektaru što posljedično dovodi do većeg unosa hranjiva	-1
SO1	32.02.	Tov junadi		-1
SO1	32.03.	Krave dojilje		-1
SO1	32.04.	Ovce i koze		-1
SO1	32.05.	Povrće		-1
SO1	32.06.	Voće		-1
SO1	32.07.	Šećerna repa		-1
SO1	32.08.	Krmno proteinski usjevi		-1
SO2, SO3	47.1.a.01.	Ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu	Intervencijom je predviđena izgradnja i opremanje staklenika, plastenika i skladišnih-rashladnih kapaciteta. U slučaju izgradnje predmetnih zahvata unutar područja ekološke mreže, može doći do negativnog utjecaja gubitka i degradacije ciljnih staništa i staništa pogodna za ciljne vrste.	-1
SO2, SO3, XCO	47.1.a.02.	Sektorske intervencije_Voće i povrće	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3, SO5, SO6, XCO	47.1.b.01.	Savjetodavne usluge i tehnička pomoć	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3, SO5, XCO	47.1.c.01.	Trening i/ili razmjena najboljih praksi	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO2, SO3, SO9	47.1.f.01.	Promidžba, komunikacija i marketing	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
SO3	47.1.g.01.	Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4	47.1.i.01.	Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama	Pozitivan utjecaj smanjenja emisije stakleničkih plinova što utječe na poboljšanje kvalitete zraka, a time i posredno na kvalitetu ciljnih staništa i prisutne flore i faune. Negativan utjecaj ukoliko bi se postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i ostala infrastruktura smjestila na ciljne stanišne tipove došlo jer bi do negativnog utjecaja zauzimanja i degradacije staništa i ugrožavanja prisutne flore i faune. Ukoliko bi se za korištenje biomase sadili novi usjevi na ciljnim stanišnim tipovima tada je moguće negativni utjecaj gubitka i degradacije ciljnih stanišnih tipova i staništa podognih za vrste.	+1 / -1
SO1, SO3	47.2.a.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_01	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO1	47.2.d.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_02	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO1	47.2.f.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_03	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO1	47.2.i.01.	Sprječavanje kriznih situacija i upravljanje njima_04	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
XCO	55.1.a.01.	Savjetodavne usluge, tehnička pomoć, obuka, informacije i razmjena najboljih praksi, uključujući umrežavanje, za pčelare i pčelarske organizacije	S obzirom da su uzroci ugroženosti pčela i ostalih oprašivača povezani s promjenama u korištenju zemljišta, klimatskim promjena i intenzivnom poljoprivredom, smanjenjem ovih pritiska kroz edukaciju pčelara pozitivno će se djelovati na brojnost pčela.	+1
SO2	55.1.b.01.	Nabava novih pomagala, pribora i opreme	Uzroci ugroženosti pčela i ostalih oprašivača su nestanak i fragmentacija staništa povezani s promjenama u korištenju zemljišta, zatim klimatske promjene i intenzivna poljoprivreda.	+1
SO2, SO6	55.1.b.02.	Suzbijanje nametnika i bolesti u košnicama, naročito varooze	Na oprašivače mogu utjecati pesticidi i drugi загаđivači, i to izravno (insekticidi i fungicidi), ali i neizravno (herbicidi). Također, invazivne strane vrste poput žutonogog stršljena i bolesti poput parazitizma posebno su opasne za pčele. Klimatske promjene i porast temperature, kao i ekstremni vremenski uvjeti još su jedan faktor koji treba uzeti u obzir. Stoga se generira pozitivan utjecaj kroz pravovremeno i učinkovito kontroliranje i suzbijanje štetnika i bolesti pčelinjih zajednica što umanjuje stres i pospješuje oporavak te jača otpornost pčela, a samim time i posredan pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog toga što se zaštitom pčela štiti ekosustav, životinjske i biljne vrste i time pridonosi genetskoj i bioraznolikosti na zemlji. Pčele i ostali oprašivači su glavna potpora ekosustava te više od 80% autohtonih cvjetnica, a samim time i ciljnih vrsta flore i ciljnih staništa koja ovise o njihovom oprašivanju.	+1
SO2, SO3	55.1.c.01.	Podrška laboratorijima za analizu pčelarskih proizvoda, gubitaka pčela ili pada produktivnosti i tvari potencijalno toksičnih za pčele	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO2, SO6	55.1.d.01.	Očuvanje ili povećanje postojećeg broja košnica, uključujući uzgoj pčela	Pozitivan utjecaj na brojnost pčela kroz očuvanje i obnavljanje pčelinjeg fonda, čime se izravno pomaže očuvanje izvorne pasmine sive pčele te se unapređuju njezine biološke odlike, a samim time i posredan pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog toga što se zaštitom pčela štiti ekosustav, životinjske i biljne vrste i time pridonosi genetskoj i bioraznolikosti na zemlji. Naime, pčele i ostali oprašivači su glavna potpora ekosustava te više od 80% autohtonih cvjetnica, a samim time i ciljnih vrsta flore i ciljnih staništa koja ovise o njihovom oprašivanju.	+1
SO2, XCO	55.1.e.01.	Suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu	S obzirom da su uzroci ugroženosti pčela i ostalih oprašivača povezani s promjenama u korištenju zemljišta, klimatskim	+1

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
		istraživačkih programa u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	promjena i intenzivnom poljoprivredom, smanjenjem ovih pritisaka kroz edukaciju pčelara pozitivno će se djelovati na brojnost pčela, a samim time i posredan pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog toga što se zaštitom pčela štiti ekosustav, životinjske i biljne vrste i time pridonosi genetskoj i bioraznolikosti na zemlji. Naime, pčele i ostali oprašivači su glavna potpora ekosustava te više od 80% autohtonih cvjetnica, a samim time i ciljnih vrsta flore i ciljnih staništa koja ovise o njihovom oprašivanju.	
SO2, SO3	55.1.f.01.	Promocija, komunikacija i marketing, uključujući aktivnosti praćenja tržišta i aktivnosti usmjerene posebno na podizanje svijesti potrošača o kvaliteti pčelarskih proizvoda	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO2, SO4	58.1.a.01.	Restrukturiranje i konverzija vinograda	Negativan utjecaj na područja ekološke mreže zbog potencijalnog gubitka ciljnih stanišnih tipova te prisutnih vrsta uslijed potencijalnog premještanja vinograda na područja koja daju bolju kvalitetu grožđa. Također, potencijalan negativan utjecaj na kvalitetu ciljnih staništa i prisutnu floru zbog uvođenja sustava za navodnjavanje. Naime, navodnjavanje može dovesti do zaslanjivanja tla što negativno utječe na rast biljaka i kvalitetu staništa. Čimbenici koji utječu na vjerojatnost pojave zaslanjivanja tla su sposobnost procjeđivanja tala, količina upotrijebljene vode kao i njezina kvaliteta. Navodnjavanjem na tlima gdje je ocjeđivanje deficitno ili vodom koja sadrži previsoku količinu soli i uporabom velikih količina mineralnih gnojiva može doći do narušavanja kvalitete tla, a time i prisutnih staništa. Utjecaj zaslanjivanja najvećim dijelom je vezan za površine koje se navodnjavaju, a najčešće je povezan uz neprovođenje adekvatnih agrotehničkih mjera i nepoštivanje pozitivne poljoprivredne prakse. Isto tako uslijed navodnjavanja može doći do utjecaja na osjetljiva ciljna vodena staništa uslijed potencijalnog povremenog presušivanja uzrokovanog promjenom razine podzemnih voda i hidrološkog režima tog područja.	-2
SO2, SO3	58.1.b.01.	Vino_Ulaganja	Negativan utjecaj na područja ekološke mreže zbog potencijalnog gubitka ciljnih stanišnih tipova te prisutnih vrsta uslijed izgradnje postrojenja za preradu i infrastrukture na ciljnim stanišnim tipovima.	-1
SO2, SO3	58.1.h.01.	Vino_Informiranje	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO2, SO3	58.1.k.01.	Vino_Promidžba	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO5	70.01.	Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima	Pozitivan utjecaj smanjenja korištenja pesticida čime dolazi do smanjenja onečišćenja okoliša, a to direktno utječe na povećanje bioraznolikosti područja ekološke mreže.	+1
SO4, SO6	70.02.	Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama	Pozitivan utjecaj na ciljna travnjačka staništa unutar područja ekološke mreže uslijed smanjenja pritiska sukcesije, poboljšanja stanišnih uvjeta zbog vraćanja tradicijskom stočarstvu te smanjenog pritiska onečišćenja zbog korištenja pesticida i gnojiva. Negativan utjecaj na ciljne vrste npr. kosac i leptiri, ukoliko se košnja obavi prerano s obzirom na ekologiju vrste.	+1 / -1
SO6	70.03.	Očuvanje genetske bioraznolikosti	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO5, SO6	70.04.	AEC_Ekološka	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0



Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
SO6	70.05.	AEC Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4, SO9	70.06.	Plaćanja za dobrobit životinja	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO5, SO6	70.07.	Očuvanje obilježja krajobraza	Pozitivan utjecaj na ciljne vrste koje koristi suhozide i živce kao staništa.	+1
SO4, SO5, SO6	70.08.	Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka i maslinika	Pozitivan utjecaj uslijed korištenja ekološki prihvatljivih sredstava za zaštitu bilja čime dolazi do smanjenja onečišćenja okoliša, a to direktno utječe na povećanje bioraznolikosti područja ekološke mreže. Negativan utjecaj na ciljne vrste npr. kosac i leptiri, ukoliko se košnja obavija prerano s obzirom na ekologiju vrste.	+1 / -1
SO1, SO6	71.01.	Plaćanja za područja s prirodnim i ostalim ograničenjima	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO6	72.01.	Potpore za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO5, SO6	73.01.	Neproizvodna ulaganja u poljoprivredi za prirodu i okoliš	Pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže uslijed obnove staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu, ulaganja u građenje terasastih parcela i suhozida, živica i uklanjanja invazivnih vrsta što će pozitivno utjecati na bioraznolikost, a posebice na raznolikost ciljnih vrsta ornitofaune uslijed povećanja raznolikosti staništa s obzirom da su nekim vrstama za obitavanje potrebne livade, drugima npr. pašnjak ili drveće, a treće vrste trebaju grmlje ili živice. Međutim, u slučaju lociranja novih jednostavnih nastambi za stoku na osjetljivom području može doći do potencijalno negativnog utjecaja na područja ekološke mreže.	+1 / -1
SO1, SO2	73.02.	Obnova poljoprivrednog potencijala	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže, jer je moguća obnova poljoprivrednog potencijala isključivo na način da se obnavlja potencijal koji je postojao u trenutku nastanka štete.	0
SO4	73.03.	Korištenje obnovljivih izvora energije	Pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog efikasnijeg iskorištavanja resursa i energije te smanjenja emisije onečišćujućih tvari, no ukoliko bi se postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i ostala infrastruktura smjestila na ciljne stanišne tipove došlo bi do negativnog utjecaja trajnim zauzimanjem i degradacijom staništa te prisutne flore i faune. Ukoliko bi se za korištenje biomase sadili novi usjevi na ciljnim stanišnim tipovima tada je moguće negativni utjecaj gubitka i degradacije ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste.	+1 / -1
SO8	73.04.	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture	Pozitivan utjecaj povećanja svijesti javnosti o važnosti očuvanja i održivog upravljanja šumskim ekosustavima, što će doprinijeti očuvanju i poboljšanju bioraznolikosti, uključujući područja ekološke mreže. Negativan utjecaj na područja ekološke mreže uslijed potencijalnog narušavanja ciljnih staništa te prisutne flore i faune za potrebe izgradnje i uređenja poučnih staza i prateće infrastrukture te uznemiravanja ciljne faune povećanim pritiskom na okoliš radi većeg broja posjetitelja.	+1 / -1
SO5	73.05.	Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma	Pozitivan utjecaj na šumska ciljna staništa područja ekološke mreže te na ciljne vrste koje obitavaju u šumskim staništima uslijed povećanja otpornosti šumskih ekosustava te očuvanja i povećanja bioraznolikosti.  Međutim, u slučaju da se konverzija određenih površina provodi na način da se ne koriste vrste koje su karakteristične za	+1 / -1

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
			<p>određeni stanišni tip, tada može doći do negativnih utjecaja na ciljne stanišne tipove.</p> <p>Nadalje, kako bi se izbjegao negativan utjecaj na određene ciljeve očuvanja prilikom provođenja intervencije potrebno je uzeti u obzir ciljeve očuvanja koji su definirani za ciljne vrste koje koriste degradirane šumske sastojine (npr. šikare i šibljadi).</p>	
SO2	73.06.	Modernizacija šumarskih tehnologija u pridobivanju drva, šumskouzgojnim radovima i proizvodnji ŠRM-a (šumskog reprodukcijanskog materijala)	Intervencijom je predviđena izgradnja i rekonstrukcija objekata i kupnja nove i rabljene opreme za skladištenje, zaštitu i sušenje drvnih proizvoda.. U slučaju izgradnje predmetnih zahvata unutar područja ekološke mreže, može doći do negativnog utjecaja gubitka i degradacije ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste.	-1
SO2	73.07.	Modernizacija tehnologija u predindustrijskoj preradi drva	Intervencijom je predviđena izgradnja i rekonstrukcija objekata te kupnja nove i rabljene opreme za proizvodnju, sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu drvnih proizvoda i dr. U slučaju izgradnje predmetnih zahvata unutar područja ekološke mreže, može doći do negativnog utjecaja gubitka i degradacije ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste.	-1
SO2	73.08.	Izgradnja šumske infrastrukture	Negativan utjecaj na područja ekološke mreže zbog zauzimanja i fragmentacije ciljnih šumskih staništa. Nadalje, realizacijom šumske infrastrukture na mjestima gdje ona sada ne postoji, stvaraju se dodatni rizici poput omogućavanja pristupa u do sada nedostupna područja i gospodarenje šumama koje su do sada bile prepuštene prirodnom razvoju.	-1
SO2	73.09.	Promocija šumskih proizvoda i usluga	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO2, SO4, SO5	73.10.	Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju	<p>Pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog efikasnijeg iskorištavanja resursa i energije te smanjenja emisije onečišćujućih tvari, no ukoliko bi se postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i ostala infrastruktura smjestila na ciljne stanišne tipove došlo bi do negativnog utjecaja trajnim zauzimanjem i degradacijom staništa te ugrožavanjem prisutne flore i faune.</p> <p>Ukoliko bi se za korištenje biomase sadili novi usjevi na ciljnim stanišnim tipovima tada je moguće negativni utjecaj gubitka i degradacije ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste.</p>	+1 / -1
SO2	73.10.FI	Potpora za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju_FI	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO2	73.11.	Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda	Intervencijom je predviđena građene/rekonstrukcija infrastrukture (npr. objekti za preradu proizvoda, centri za sakupljanje i preradu otpada). U slučaju izgradnje predmetnih zahvata unutar područja ekološke mreže, može doći do negativnog utjecaja gubitka i degradacije ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste.	-1
SO2	73.11.FI	Potpora za ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda_FI	Intervencijom je predviđena građene/rekonstrukcija infrastrukture (ulaganja u izgradnju novih, kao i modernizaciju postojećih prerađivačkih kapaciteta). U slučaju izgradnje predmetnih zahvata unutar područja ekološke mreže, može doći do negativnog utjecaja gubitka i degradacije ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste.	-1
SO2	73.12.	Potpora malim poljoprivrednicima	Pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže zbog efikasnijeg iskorištavanja resursa i energije te smanjenja emisije onečišćujućih tvari, no ukoliko bi se postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije smjestila na ciljne stanišne tipove došlo bi do negativnog utjecaja trajnim zauzimanjem ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste.	+1 / -1

Specifični cilj	Intervencija	Naziv intervencije	Opis utjecaja na ekološku mrežu	Ocjena utjecaja
SO8	73.13.	Potpora javnoj infrastrukturi u ruralnim područjima	Negativan utjecaj na područja ekološke mreže očituje se kroz potencijalan gubitak ciljnih staništa te prisutnih vrsta zbog mogućeg izravnog zaposjedanja staništa zbog njihove prenamjene (izgradnja novih prerađivačkih kapaciteta, dječjih vrtića, nerazvrstanih cesta, javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i/ili pročišćavanje otpadnih voda, javnih skloništa za napuštene i izgubljene životinje).	-1
SO8	73.14.FI	Razvoj poslovanja u ruralnim područjima_FI	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO4	74.01.	Potpora za sustave javnog navodnjavanja	Potencijalno negativan utjecaj na kvalitetu ciljnih staništa i prisutnu floru zbog uvođenja sustava za navodnjavanje. Naime, navodnjavanje može potencijalno dovesti do zaslanjivanja tla što negativno utječe na rast biljaka i kvalitetu staništa. Čimbenici koji utječu na vjerojatnost pojave zaslanjivanja tla su sposobnost procjeđivanja tala, količina upotrijebljene vode kao i njezina kvaliteta. Navodnjavanjem na tlima gdje je ocjeđivanje deficitno ili vodom koja sadrži previsoku količinu soli i uporabom velikih količina mineralnih gnojiva može doći do narušavanja kvalitete tla, a time i prisutnih staništa. Utjecaj zaslanjivanja najvećim dijelom je vezan za površine koje se navodnjavaju, a najčešće je povezan uz neprovođenje adekvatnih agrotehničkih mjera i nepoštivanje pozitivne poljoprivredne prakse. Isto tako uslijed navodnjavanja može doći do negativnog utjecaja na osjetljiva vodena ciljna staništa uslijed potencijalnog povremenog presušivanja uzrokovanog promjenom razine podzemnih voda i hidrološkog režima tog područja.	-2
SO7	75.01.	Uspostava mladih poljoprivrednika	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3	76.01.	Osiguranje poljoprivredne proizvodnje	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3	77.01.	Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3	77.02.	Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
XCO	77.03.	Potpora za EIP operativne skupine	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3	77.04.	Potpora za kratke lance opskrbe i lokalna tržišta	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO3	77.05.	Potpora za uspostavu i rad proizvođačkih organizacija	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
SO8	77.06.	Potpora LEADER (CLLD) pristupu	Intervencija ne generira utjecaje na područja ekološke mreže.	0
XCO	78.01.	Potpora prijenosu znanja	Pozitivan utjecaj na područja ekološke mreže kroz očuvanje ciljnih staništa, flore i faune podizanjem svijesti stanovnika o važnosti očuvanja prirode i zaštiti okoliša, održive i inovativne prakse u sektoru poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima te kroz ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama.	+1
XCO	78.02.	Potpora za pružanje savjetodavnih usluga		+1

## 10.4 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja planiranih aktivnosti na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže

1. Prilikom planiranja sustava navodnjavanja izraditi stručne podloge koje će procijeniti kumulativni utjecaj svih postojećih i planiranih sustava navodnjavanja u područjima ekološke mreže koji planiraju zahvat vode iz istog prirodnog površinskog izvora (vodotoka, jezera) i podzemnog izvora, odnosno procijeniti značaj utjecaja na režim podzemnih i površinskih voda kako ne bi došlo do kumulativnog narušavanja ekološki prihvatljivog protoka (vodotoci), odnosno razine vode u jezerima. Stručne podloge prioritetno treba napraviti na području slivova gdje se procjenjuje loše količinsko stanje podzemnih vodnih tijela i/ili postoji značajno opterećenje u pogledu zahvaćanja i preusmjerenja vode.
2. Zahvat vode tijekom razvoja sustava navodnjavanja izvesti na način da se ne pogorša hidrološki režim i hidromorfološko stanje vodotoka te da se osigura linearna povezanost i neometana uzvodna i nizvodna prohodnost za ribe te da se u okviru provedbe odgovarajućih postupaka sukladno posebnim propisima kojima se uređuje zaštita okoliša i zaštita prirode najprije utvrdi nulto stanje riblje populacije i ostale bioraznolikosti.
3. Prilikom planiranja sustava navodnjavanja prikupiti podatke (po potrebi provesti istraživanje) o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini zahvata, te u skladu s podacima lokacije planirati izvan područja rasprostranjenost ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste. Radove izvoditi izvan reproduktivnog razdoblja ciljnih vrsta faune.
4. Pri planiranju lokacija nove infrastrukture, novih kapaciteta i objekata te novih poljoprivrednih površina prikupiti podatke (po potrebi provesti istraživanje) o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini zahvata, te u skladu s podacima lokacije planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste. Radove izvoditi izvan reproduktivnog razdoblja ciljnih vrsta faune.
5. Pri planiranju lokacija nove infrastrukture, novih kapaciteta i objekata te novih poljoprivrednih površina izbjegavati prioritetne stanišne tipove.
6. Prilikom odabira lokacija na kojima će se provoditi rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma, birati one lokacije degradiranih šumskih sastojina koje nisu u suprotnosti sa površinama koje se definirane kao cilj očuvanja za određene ciljne vrste te koristiti vrste karakteristične za prisutni stanišni tip.
7. Ukoliko će se intervencijom realizirati objekti i uspostaviti proizvodni procesi koji generiraju otpadne vode, tada treba osigurati adekvatan sustav pročišćavanja otpadnih voda prije ispuštanja u prijemnik ili spajanja na komunalnu infrastrukturu.
8. Primjenom dobrih poljoprivrednih praksi zadržati i poboljšati stanje prirodnih resursa na području gdje se ove intervencije provode.
9. Periode provođenja košnje prilagoditi ekologiji ciljnih vrsta u područjima ekološke mreže.

## 11 Zaključci Studije i Glavne ocjene

Studijom su analizirane intervencije koje su predviđene Planom. Za svaku intervenciju je procijenjen utjecaj na sastavnice odnosno čimbenike okoliša. Uz navedenu procjenu na sastavnice okoliša procijenjen je i utjecaj klimatskih promjena na provedbu Plana, kao i kumulativna i sinergijska procjena utjecaja.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. sektor poljoprivrede prepoznaje kao visoko, gotovo akutno ranjiv na klimatske promjene. Navodi se također kako se bez pojačanih ulaganja neće moći postići zadovoljavajući postotak površina pod navodnjavanjem i proizvodnjom u zatvorenom, kao ni značajnije podići razinu organske tvari u tlu što će, u odnosu na postojeće stanje, rezultirati smanjenjem poljoprivredne proizvodnje. Plan je prepoznao važnost prilagodbe klimatskim promjenama te je njime definiran specifični cilj 4 koji glasi: „Doprinositi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i pojačanim uklanjanjem ugljika, kao i promicati održivu energiju“ u skladu sa Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama RH. Plan svojim intervencijama izravno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena poticanjem proizvodnje s niskim emisijama te prilagodbi klimatskim promjenama kroz smanjenje osjetljivosti sektora poljoprivrede na klimatske promjene.

Većina intervencija ima pozitivan utjecaja na sastavnice odnosno čimbenike okoliša. Ovo je najizraženije u utjecajima na stanovništvo i zdravlje ljudi i tlo i poljoprivredno zemljište, i to kroz intervencije kojima se smanjuje upotreba mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava i promoviraju aktivnosti kojima se stvaraju preduvjeti za povećanje bioraznolikosti područja. Međutim, uz primjenu načela predostrožnosti, utvrđeno je i da su mogući i negativni utjecaji koji ponajviše mogu biti rezultat razvoja sustava navodnjavanja (74.01. Potpora za sustave javnog navodnjavanja) kao i intervencija kojima se planira ulaganje u materijalnu imovinu i novu opremu pri čemu se uspostavljaju novi proizvodni i prerađivački procesi. Uz primjenu mjera ublažavanja ovi negativni utjecaji se smatraju prihvatljivima za okoliš i prirodu.

S obzirom da Plan ne određuje lokacije, odnosno prostorni smještaj pojedinačnih planiranih zahvata/objekata, na razini analize utjecaja Plana nije moguće procijeniti značajnost potencijalnih negativnih utjecaja u slučaju njihove gradnje. Ta razina evaluacije bit će moguća i treba biti učinjena u postupcima Strateške procjene utjecaja na okoliš prostornih planova te, kasnije, kroz Ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Glavnom ocjenom propisane su mjere ublažavanja kako bi se ublažili mogući značajno negativni utjecaji na cjelovitost područja ekološke mreže, te se uz njihovu implementaciju u Plan generiranje značajno negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitosti ekološke mreže ne očekuje.